

njem na dom za ceto leta 32 D, pol leta 16 D, četrto leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravnštvo »Slov. Gospodarja« v Maribor, Koroška cesta 5. List se do pošilja do odgovoda. Naročnina se plačuje v naprej. — Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

35. številka.

MARIBOR, dne 13. avgusta 1925.

59. letnik.

Hrvatska sodba o Radiću.

Zajedničarji, stari hrvatski politični voditelji, ki so se pri zadnjih volitvah na ljubo slogi hrvatskega potekla podvrgli vodstvu Radičeve stranke, so po HSS preokretu zopet samostojni. Za zahvalo so bili vrženi iz Radičevega poslanskega kluba in sam Radič jih je od vseh svojih zaveznikov kot prve grdo ozmerjal. Pri razpravah v skupščini so radičevci najhujše vpili, če je nastopil kak zajedničar ali kak seljaški poslanec, ki ne odobrava sedanje Radičeve politike, — in s pomočjo radikalov so jim tudi jemali besedo.

Ob tolikem nasilju in izvajanju so tudi zajedničarji opustili dolgotrajno obzirnost ter odločno nastopili proti vodstvu HSS. O Radiču so objavili v svojem glavnem dnevnom glasilu »Hrvat« v Zagrebu sledečo sodbo:

Izdajalci.

V naši zgodovini se še nihče ni z narodom tako krvavo igral, kakor Radič in vodstvo njegove stranke. Nihče ni tako sramotno dovršil svoje vloge, kakor ta žalostna družba.

Skozi sedem let je zbiral hrvatski narod vse moči svojega bitja za trenutek odločilnega boja proti vsiljeni centralistični ustavi. Vsi dosedanji boji so šli za tem, da se ta za nas pogubni centralizem zruši in da se doseže revizija ustawe, ki bi zajamčila hrvatskemu narodu življenje.

V tem strašnem sedemletnem boju je hrvatski narod mnogo pretrpel. Lomile so se eksistence, rušila so se domača ognjišča, uničevala se je upravna, prosvetna in celo sodna organizacija, gospodarski razvoj nam je bil presekani in strmoglavljen smo v silno bedo. Ječe so se napolnilne mučenikov, prelivala se je kri in padlo je več sto glav.

Boj je bil težek in krvav, a izid? Izid je popolna in sramotna kapitulacija, izvedena od onih, ki so to borbo vodili in se postavili na celo naroda. Sedem let so govorili narodu, da je rešitev edino v republiki in da se na ničesar drugega ne sme pristati. Čelo roke in dneve so razglašali, do katerih naj bi prišla ta republika. A naenkrat, kar čez noč so izjavili, da je vse to neumnost in da so očarani od kraljestva. Ni ne slabo ne čudno, če se kdo navduši za monarhijo, a ta monarhija obstoji že sedem let in čemu se je potem takoj dolgo vodila borba proti njej? Zakaj se je sedem let narod varalo in slepilo?

V hrvatskem narodu so bile stranke z avtonomističnim pa tudi s federalativnim programom. Vse te stranke je pa Radič proglašil za izdajalce in je stavil konfederacijo (zvezo samostojnih držav) kot najmanjšo

hrvatsko zahtevo. Danes pa njegova družba ne mara ne konfederacije, ne federacije, ne avtonomije, navdušena je za kruti centralizem in ne zahteva niti takozvane upravne decentralizacije, ki jo je sam Pribičevič zahteval. Radičeva družba torej stoji še nižje od Pribičeviča.

Izdajalstvo, sramotno izdajalstvo je zagneno nad hrvatskim narodom. To je zločinska prevara, to je rop in zloraba narodnega zaupanja. Tem poslancem naroda dal mandatov, da prodajo njegove interese, ampak, da ga zastopajo in branijo. Če niso mogli ali pa niso hoteli zastopati programa, na katerem so bili izvoljeni, bi pa morali vrniti mandate narodu, da si izbere nove predstavnike. V najstrašnejših dneh obzname se je narod izjavil za prejšnji program svoje stranke in kdo si more predstavljati, da bo sedaj kar naenkrat za PP program, katerega so se radičevci z obema rokama oprigli. Ni mogoče, da bi se narod dal sedaj ločiti od onega programa samo za to, ker Radič tako hoče in ker bi to njemu prijalo. Pri celi stvari je pa najgrši zasmeh, s katerim radičevci govorijo o svojem izdajalstvu. Ko so Radiča vprašali v Beogradu za vzroke njegovega preobratu, se je nasmejal: »Pa jaz sem znani zrakoplov!« Tako grdega zasmehovanja si še gotovo ni dovolil noben voditelj. Verujemo v narod in njegovo zavest, ki bo pokvarila račune brezvestnih ljudi.

Zloraba kmetskega imena.

Radič ni v celiem svojem zgovornem izvljenju nobene besede tolkokrat izrekel kot besedo kmet-seljak, seljaški. To naj bi pokazalo njegovo veliko ljubezen do seljaštva in spoštovanje do kmeta. Če bi bilo to iskreno, bi zaslužilo vso pohvalo.

Vsaki politični stvari, pri kateri sodeluje, daje tudi seljaški pečat ter zahteva, naj se vnese beseda seljak, seljaški. Ko se je ustvaril opozicionalni blok, je bila Radičeva zahteva ime: blok narodnega sporazuma in seljaške demokracije. Sedaj, ko je pa nastala vlada radikalov in radičevcev, ji je pa v svojem glasilu »Dom« dal naslov »narodno seljaška vlada«. Menda predstavljajo v tej vladi radikalni narodni, radičevci pa seljaški del.

Sedanje svoje zavezničke radikale je Radič kar čez noč izjednačil s svojo stranko. Radikalni so po najnovješih izjavah radičevcev istotako seljaška stranka po svojem ustroju in po svojem razumevanju. Radikalni in radičevci imajo iste programe, tako se hvalijo sedaj radičevci in radičevcev, ki je pa v svojem glasilu »Dom« brez seljaških poslancev, brez seljaškega kluba in tudi brez seljaškega naroda. Ko so nekateri poslanci izjavili, da ne odobravajo nove politike, jih je Radič pozval, naj odložijo mandate. Na odgovor, da jim je mandate dal narod, in da bodo narodu polagali račun, je pa Radič zavplil nad njimi: »Jaz sem vam dal mandate, meni odgovarjate in ne narodu!« In to naj bo seljaška demokracija?

Zapisana in v javnost iznešena je Radičeva izjava,

da si je vse svoje velike politične parole ali gesla izmisli, da bi z njimi podžigal, a če to ne bi podžgal, bi si bil kaj drugega izmisli. Radič torej brez sramu prizna, da je varal svoj narod, svoje kmete, prizna, da ni govoril resnice, ampak same laži. To pomeni, da je svoj narod, zlasti seljake vlekli za nos in da ga je smatral za nerazsodnega. Sedaj se vidi, kaj je njegova velika ljubezen za seljaštvo in njegovo veliko spoštovanje

Radikalna stranka je pa povodom razprave o sporazumu v svojem poslanskem klubu svečano izjavila, da ostaja popolnoma pri svojem dosedanjem programu. V sporazumu z radičevci ni radikalna stranka sprememnila ničesar ne od svojega politično-državnega in ne od socialnega programa. Če se torej radikalni danes seljaška stranka, so bili to tudi pred sporazumom z radičevci. Ali Radič ni tega sedem let priznal in je 7 let nazival radičevce »nasilno bando«. Sedaj so pa naenkrat ti nasilniki, ki so dosegli z obznamo vrhuncem nasilja, proglašeni za »seljaško« stranko.

Hvaljen Isus! Živila republika! S tem pozdravom je Radič otvarjal svoje mnogoštevilne shode. Govoril je tudi o zlomljenem žezlu itd. In ko je skozi sedem let tako govoril, so vladali isti radikalni in vladal je tudi kralj, ki sedaj vlada.

Lepo bi bilo, če bi bila radikalna stranka v resnici in po duhu kmetska ali seljaška. Če si tudi mislimo, da je to v resnici, se moramo pa le vprašati, kako da Radič tega sedem let ni videl. Če vidi šele danes radičevce kot seljaško stranko, si izdaja s tem najslabše spričevalo, ki ne zadostuje niti za političnega vajenca, kaj šele za voditelja naroda. Ko si je hote ali nehote izdal tako slabo spričevalo, se še pa vedno ne misli umakniti iz političnega delovanja, ampak še hoče biti naprej vodja naroda.

Da bi zadušil grajo in kritiko svojega preobrata in svoje sramotne kapitulacije, vpije zopet na ves glas o seljaštvu in in seljaški demokraciji. Kaj pomeni ta seljaška demokracija, so dovolj občutili seljaški poslanci v seljaškem klubu. Ko so zahtevali jasna pojasnila, niso dobili odgovora, ampak vodstvo jih je s psovki vrglo iz kluba. Po načelu seljaške demokracije bi moral vladati in odločevati seljaški narod, Radič je pa začel čisto novo politiko popolnoma nasprotno od svoje prejšnje, brez seljaških poslancev, brez seljaškega kluba in tudi brez seljaškega naroda. Ko so nekateri poslanci izjavili, da ne odobravajo nove politike, jih je Radič pozval, naj odložijo mandate. Na odgovor, da jim je mandate dal narod, in da bodo narodu polagali račun, je pa Radič zavplil nad njimi: »Jaz sem vam dal mandate, meni odgovarjate in ne narodu!« In to naj bo seljaška demokracija?

Zapisana in v javnost iznešena je Radičeva izjava, da si je vse svoje velike politične parole ali gesla izmisli, da bi z njimi podžigal, a če to ne bi podžgal, bi si bil kaj drugega izmisli. Radič torej brez sramu prizna, da je varal svoj narod, svoje kmete, prizna, da ni govoril resnice, ampak same laži. To pomeni, da je smatral za nerazsodnega. Sedaj se vidi, kaj je njegova velika ljubezen za seljaštvo in njegovo veliko spoštovanje

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoski spisal Erckmann-Chatrian; preložil Al. B.

20

Šli smo čez malo brv. Ker so bili za vozom na čep dejali enega izmed sodov, so se vojak z vrčem gnetli okrog njega in pili drug za drugim. Ko je furir to videl, se je razjezik. Z oblastnim glasom je zaklical:

»S kako pravico plenite tu?«

Več maroderjev se je nato okrenilo; ko pa so videli, da smo samo trije, ker so bili drugi brez zadržka odšli naprej, je odgovoril nekdo:

»Aha, ti stari glumač bi tudi rad imel kaj od tega . . . prav tako . . . Zato ti pa ni treba vihati brk. Na, potegnili«

Podal mu je vrč. Furir ga je vzel in pil in pri tem mene pogledal postrani.

»Na, fant, je rekел nato, »če si kaj žejen. Vince je izvrstno!«

»Hvala«, sem mu odgovoril.

Nekateri izmed okrog stojecih pa so zaklicali:

»Proč, proč! Čas jel!«

»Ne, ne! so vpili drugi. »Počakajte . . . Poglejmo še enkrat!«

»Pomislite, tovariši«, je rekel furir z glasom poštenja: »saj veste . . . sila ni prida . . .«

»To je res«, je posmehljivo rekel neki tambor, ki je veliki triogelinik počez potisnjeno do pleč, in pomežnil, »to je res, a le tiko bodi, oskubili bomo kokoš kot se spodobi. Čemu bi človek na vse gledal!«

Furir ni rekel nič več. Zdela se mi je, da ga je mene zravn.

»Kaj hočete, prijatelj?« je rekel in pospešil korak, da mi došel tovariše. »V vojni ne more biti drugače . . . Človek vendar ne sme poginiti od gladi in žejet!«

Mislim, da bi bil zaostal, ako bi se ne bil bal, da ga primejo. Jaz pa sem postal zamišljen in sem rekel sam pri sebi:

»Taki so pijanci! Včasih se jim oglasi vest . . . ko pa ugledajo vrč, pozabijo na vse.«

Proti deseti uri zvečer smo slednjč ugledali posamezne ognje na mračnem griču na desni strani od Ganeritza in od starega grada, v katerem je tudi brlelo nekaj luči. Bolj zadaj v ravnini je migljalo več drugih ognjev.

Noč je bila svetla. Hudo deževje je bilo razjasnilo nebo. Ko smo se bližali bivoku (prenočišču pod mlím nemom), nam je nekdo zaklical:

Kdo je?«

»Francijal!« je odgovoril Furir.

Srce mi je utripalo, ko sem pomislil, da bom v nekaterih minutah zopet videl stare tovariše, aka so še živi.

Od skedenja, ki je stal pol streljaja oddaljen od vasi, se nam je že bližala straža, da nas pregleda. Prišli so k nam, in njih poveljnik, star, sivolas podporočnik, ki je nosil pod plasčem roko v obvezri, nas je vprašal, odkod in kam in če nismo spotoma videli kaj kozaških oddelkov. Furir je odgovoril za nas vse. Častnik nam je nato odgovoril, da je Souhamova divizija zapustila ganeriško okolico. Ukažal nam je, naj gremo z njim, da pregleda naše potovnike. Molče smo šli za njim mimo ognjev, okrog katereh so bili legli spati vojaki, čezinčez pokriti s posušenim blatom. Niti eden se ni ganil.

Slednjč smo prišli k skedenju. Bila je stara opekarna. Široka streha je bila podprtta s stebri, ki so šest do sedem čevljev visoko moleli iz tal. Zadaj so bile naložene velike zaloge lesa. Znotraj je bilo toplo. Bilo je zakurjeno in naokrog je dišalo po žganem kamenju. Prostor pred pečjo je bil pol vojakov, ki so bili s hrbiti našlonjeni na steno in so sladko spali. Svit ognja pod črnim tramovjem je švigel preko njih. Ob stebrih so se svetile piramide, sezavljene iz pušč. Zdi se mi, kakor bi še sedaj videl vse te stvari; čutim, kako gorkota prešinja moje telo, vidim tovariše, kajih suknje se pričenjajo kaditi blizu ognja, kako molče čakajo, da bo častnik nehal čitati potovnice ob ognju temnordečem svitu. Zbruten je bil en sam star, suh, ogoren vojak. Noge je bil položil navskriž, med koleni je držal čevlj ter ga krpal z nitjo, vdetu v šilo.

Jaz sem bil prvi, kateremu je častnik vrnil potovnico z opombo:

»Vaš bataljon najdete jutri dve uri odtod pri Torgau!«

Stari vojak, ki me je opazoval, je nato roko položil na tla in mi s tem pokazal, da je tam še prostora. Sedel sem poleg njega in obul sveže nogavice in nove čevlje, ki sem jih bil dobil v Lipskem. To mi je silno dobro delo.

Starec me je vprašal:

»Ali pojdesh zopet k polku?«

»Da, k šestemu v Torgau.«

»Odkod pa prihajaš?«

»Iz bolnišnice v Lipskem.«

»Saj ti je videti — dobro si rejen. Tam so te mastili s perutnino, mi pa tukaj jemo s praznega krožnika.«

Ozrl sem se na speče tovariše in sem videl, da je prav povedal. Teh ubogih novincev je bila samo še kost in koža. Bili so rumeni kot vosek, bledosivih, naguščenih obrazov. Človek bi bil misil, da se sploh ne morejo več držati pokoncu.

Cez nekaj časa je nadaljeval starec:

»Ali si bil ranjen?«

»Da, pri Lützenu.«

»Štiri mesece v bolnišnicil« je miniral in našobil spodnjo ušnico. »Kakšna sreča! Jaz pa prihajam iz Spanije. Veselil sem se, da bom zopet našel cesarske take kot leta 1807 . . . Sama jagnjeta . . . Čedalje slabše je, to moram reči.«

Tako je tiho govoril sam s sabo, ne da bi se zmenil zame, in je s stisnjenimi ustnicami vlekel nit kot pravi čevljlar. Tampatam je tudi pomeril čevlj, da vidi, če ga šiv ne tišči. Slednjč je šilo spravil v tornister, obul čevlj in se po strani ulegel na slamo.

Bil sem tako utrujen, da sem se moral siliti k spanju. Čez eno uro sem pa vendar trdno zaspal.

Drugo jutro smo šli s furirjem Poitevinom in

seljakov. Vse to si je on izmisliš. Seljaško ime je rabil samo za to, da to ime blati. To ime mu je bilo lažniv naslov ali firma za doseganje čisto drugih ciljev. Ko je seljaško ime zvezal s svojo vratolomno politiko, je to ime tako žalil in zlorabljal, kakor še nihče pred njim in upamo tudi, nihče več za njim, ker seljaški svet ne bo več dopustil, da bi ga kdo na tako brezvesten način slebil in varal.

Prijateljem kat. dijaščva.

Velika kulturna in gospodarska borba, ki je v naših dneh bije slovensko ljudstvo, zahteva bolj kakor keda neustrašenih in pošteni kulturnih ter gospodarskih dejavcev. Ravno katoliška akademska mladina pa, ki ji je v bodočih desetletjih namenjeno to visoko ter častno poslanstvo in ki je vsekdar izpričala, da je uresničevanje njenega programa v popolnem skladu s težnjami slovenskega ljudstva, doživlja dandanes trdo preizkušnjo; splošni gmotni krizi se je pridružila nova nevarnost. Pokazalo se je namreč v zadnji dobi, da so na delu sile, ki hočejo s pristranskim podeljevanjem štipendij onemogočiti študije najrevnejšim izmed akademikov, sinovom kmetov in delavcev.

Trikrat se je bila obrnila katoliška akademska mladina na slovensko javnost za pomoč in trikrat je bilo slovensko ljudstvo v svoji ljubezni dokazalo, da zna najšati življenske težave svojih najzvestejših sinov in je s prispevki omogočilo obstoj akademske menze v Ljubljani, ki je navzric raznim nasprotnikom skozi tri leta vzdrževala do 150 revnih kat. akademikov.

Tekom let pa so se draginjske razmere poslabšale, zato in pa da se obstoj akademske menze zasigura za več let, se je izkazala potreba, da se prihodnje šolsko leto poleg vsakoletne običajne nabiralne akcije izvede tudi efektna loteria v prid akademski menzi. V težki za vesti odgovornosti stopajo koncem letosnjega študijskega leta podpisani pred slovensko javnost s tem naznanim in pa v trdnem prepričanju, da bo slovensko ljudstvo tudi ob tej velikopotezni akciji stalo naši katol. akademski mladini ob strani z materialno in moralno podporo, z dobro voljo in odprtima srcem.

† Ant. Bon. Jeglič,
škof ljubljanski

† Andrej Karlin,
škof lavantinski

Andrej Kalan, dr. Anton Korošec dr. Matija Slavič,
stolni prot. nar. poslanec univer. prof.

Ivan Brodar, narodni poslanec, Franc Časl, stolni kanonik, Karel Čeč, ravnatelj, Jan. Golec, gl. urednik, Adolf Dostal, banč. uradnik, dr. Anton Jerovšek, ravnatelj, M. Krajnc, tajnik, dr. Jos. Leskovar, odvetnik, dr. Ivan Slokar, banč. ravnatelj, Jože Stabej, ravnatelj drž. borze dela, dr. Ivan Stanovnik, odvetnik, dr. Ivan Tomažič, stolni dekan, Cilka Krekova, prof. Dolenčeva, dr. Kodretova, Mara Vatovčeva.

SESTANEK IN OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSKIH VOJAKOV IZ SVETOVNE VOJNE NA BREZJAH

dne 30. avgusta t. l.

Nekaj dni nas samo loči od sestanka na Brezjah, katerega smo lansko leto sklenili. Obenem s sestankom se bo odkrila spominska plošča v cerkvi in se bo vršil tudi občni zbor ZSV. Pravila zveze so potrjena ob ljubljanskega velikega župana in obsega

Obstal je bil in vihal nos po zraku kot lovski pes, ki nekaj voha. Vsi smo poslušali, a ničesar mogli slišati zaradi šumnenja valov na bregu in vетra v drevesih. Poitevin pa je imel boljše uho kot mi.

»Tam zadaj streljajo«, je rekел in pokazal proti gozdici na desni strani. »Morda stoji sovražnik nam nasproti — glejmo, da mu ne bomo tekli naravnost v žrelo. Najboljše storimo, da gremo v gozdic in previdno nadaljujemo svojo pot. Na drugi strani bomo potem videli, kaj se godi . . . Ako so Prusi ali pa Rusi, se umaknemo nazaj, da nas še videli ne bodo. Ako pa so Francozi, pojdem naprej.«

Vsak je priznal, da ima furir prav; na tihem sem se čudil pretkanosti tega starega pijanca. Krenili smo torej s ceste v gozdic, Poitevin naprej, mi pa za njim z nabitimi puškami. Tihi smo stopali in obstali na vsakih sto korakov ter poslušali. Streljanje se je bližalo. Streli so padali posamezno in odmevali po globelih. Furir je rekel:

»Streljavkarji so. Opazujejo poizvedovalni oddelki konjenice, ker jim oni ne odgovarjajo.«

Zadel je pravo: deset minut pozneje smo našli med drevjem bataljon francoskih pešcev, ki so kuhalili med vremjem, v daljni pa so se kozaški oddelki vili čez sivo ravnino od vasi do vasi. Nekaj streljavkarjev na robu gozda je streljalo na jezdece, katerih pa strelji skoro že niso več dosegali.

»O, zdaj ste pa že kar doma, prijatelj, mi je smehljaje rekel Poitevin.

Dobre oči je moral imeti, da je mogel iz take daljave čitati polkovo številko. Jaz pa sem zaman napenjal oči: videl sem samo bedne, v cumje zavite postave z ostrimi nosovi, mrzlično žarečimi oči in ušesa, ki so stala od glave zaradi upadlih lic. Plašči so jim bili trikrat do štirikrat preširoki. Človek bi jih skoro imel za kolobarne plašče, ker so delali toliko gub po rokah in čez kolke. O blatu in nesnagi niti ne govorim: bil je grozen pogled.

Ta dan mi je bilo dano izpregledati, zakaj so Nemci kmalu po naši zmagi pri Lipskem delali tako vesele obrazje.

Krenili smo k dvema majhnima šatoroma, kjer so v njih bližini trije ali štirje konji ščipali redko travo. Tam

delokrog Zveze obe oblasti. Slavnost se bo vršila po sledčem sporedu:

Ob pol 10. uri zapojo tovariši pevci v cerkvi »Ti, o Marija«. Nato odkrije in blagoslov superior vojne mornarice v. p. p. Monsig. Karol Kokalj spominsko ploščo. Zbor zapoje »Blagor mu.«

Ob 10. uri pred cerkvijo začetek cerkvene slovensnosti. Govori Fr. Bonač, tajnik Zveze. Za govornom sledi sv. maša, pri kateri bo igrala godba. Po maši zapojo pevci žalostinko »Vigred se povrne«, nakar intonirajo bivši vojni kurati »Libera« za padle vojake. Po končnih molitvah zapojo pevci »Oj Doberdobe in Maroltovo harm. nar. pes. »Oj ta soldaški boben«. Nato otvori predsednik Zveze, major v p. Martin Colarič občni zbor, na katerem podajo funkcionarji svoja poročila. Sledi pozdravi in govor. Vsi govorniki naj pred občnim zborom predlože osnutek govora. Nihče ne sme govoriti več kot pet minut. Po pozdravih in govorih se bo volil poslovni odbor in dva revizorja za leto 1925–26 ter se bo določil kraj občnega zobra v sestanka za prihodnje leto. Slučajnosti. Godba zaigra »Bože pravde«. Ob 2. uri popoldne poseben sestanek vseh zaupnikov Zveze v samostanski dvorani.

Pevci, pripravite dobro objavljeni pesmi. Zbirališče pevcev pred shodom v samostanu. Kratka izkušnja ob 9. uri v samostanski dvorani.

Polovična vožnja je dovoljena. Shranite dobro in ne oddajte nikjer voznih listkov (kot nekateri lani); za

vožnjo nazaj velja isti listek in pa izkaznica, ki jo dobite na Brezjah. Tam bodo dobili udeleženci tudi pravila Zveze s sliko spominske plošče.

Tovariši, vsi na Brezje in ob vsakem vremenu! — Vajeni discipline držite jo tudi brezpogojno na Brezjah in pokorite se v vsakem oziru rediteljem, ki bodo imeli trobojne zname na levem rokavu.

Sestanek je namenjen vsem tovarišem brez razlike mišljjenja in strank, ki so služili v svetovni vojni, pri kateremkoli vojnem odredu ali polku.

Tov. zaupnike prosimo, naj nam javijo, če le močne, število udeležencev iz posameznih krajev, da bomo mogli obvestiti železnico glede potrebnega števila voz oziroma posebnih vlakov. Iz Ljubljane bo vozil takoj po rednem gorenjskem vlaku v nedeljo ob pol 8. uri proti Otočam posebni vlak, ki se bo vračal iz Otoč ob pol 5. uri tako, da bo imel v Ljubljani zvezo z vsemi drugimi vlaki.

Godba, obstoječa iz 50 mož se opoldne razdeli na dve skupini.

Na veselo svidenje 30. avgusta na Brezjah!

Odbor ZSV. v Ljubljani.

Pripomba za udeležence iz bivše Štajerske. Poseben vlak iz Maribora bo vozil v soboto, dne 29. avgusta t. l. okrog 1. ure popoldne ter bo sprejemal udeležence na vseh postajah od Maribora do Litije. Udeleženci iz stranskih prog naj urede svoj odhod tako, da se lahko pridružijo posebnemu vlaku. Vrnitev bo v nedeljo po

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdo hoče imeti enako srečno belo perilo, mors uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Tako sredstvo pa je samo »Gazela«-milo.

GAZELA MILO

sem našel polkovnika Loraina, ki je bil s tretjim bataljonom poslan na levi breg Labe. Bil je dolg, suh mož z rjavimi brki in ne posebno pohlevnega obraza. Z načrtnim čelom nas je gledal prihajajoče. Ko sem mu pokazal potovnico, je samo rekel:

»Pojdite k svoji stotniji!«

Odšel sem, misleč, da bom pač spoznal nekaj tovarišev četrte stotnije. Toda izza Lützena so spojili stotnije s stotnijami, polke s polki, divizije z divizijami. Ko sem prišel v znožje hriba, kjer so taborili grenadirji, nisem spoznal nikogar. Ko so me ljudje videli prihajati, so me gledali po strani, kot bi hoteli reči:

»Ali bi ta tudi rad juho? Le počasi! Najprej bodemo videli, kaj je prinesel za v kotel.«

Sram me je bilo, ko sem vprašal, kje leži moja stotnija. V tem pa je koščen veteran z dolgim, kot orlov kljun upognjenim nosom in širokimi pleči, okrog katerih je opletal stari, ponošeni plašč, dvignil glavo, v me uprl oči in potem mirno rekel:

»Glej, glej! Ti si, Jože! Mislil sem, da si že štiri meseca pod grudo.«

Zdaj sem šele spoznal ubogega Cebedeja. Moj obraz ga je menda omeččal, kajti ne da bi vstal, mi je stisnil roko in zaklical:

»Klipfel! . . . Jože je tu!«

Drug vojak, ki je sedel na bližnjem kotlu, je okrenil glavo in rekel:

»Ti si, Jože? Poglej no! Torej nisi mrtev?«

To je bilo vse, s čimer so me pozdravili! Sila je napravila iz teh ljudi take sebičneže, da so mislili samo na sebe. Cebedej pa je vendarle ohranil dobro srce. Pogledal je druge tako, da so se ga zbalili, ter me povabil, naj sedem k njegovemu kotlu. Ponudil mi je svojo žlico, ki jo je nosil v plaščevi gumbnici. Jaz pa sem hvaležno odklonil njegovo ponudbo, ker sem prejšnji dan pametno storil, da sem se oglašil pri mesarju v Riesi in v torbo spravil tucat klobas, dobrošen kos kruha in stekleničico žganja. Razvezal sem torej telečak, vzel ven klobase in dal dve Cebedej. Kar solze so mu stopile v oči. Hotel sem jih tudi drugim tovarišem ponuditi nekaj, Cebedej pa je uganil

moje misli, mi s pomenljivim obrazom roko položil na ramo in rekel:

»Kar lahko oddaš, tudi lahko obdržiš!«

Potem se je umaknil izmed tovarišev. Jedli smo in šli malo žganja. Drugi so molčali in nas gledali po strani. Klipfel je bil zavohal česnov duh. Obrnil se je k nam in rekel:

»Hej, Jože, dej no iz našega lonca! Za vraga, tovariši so vendar tovariši!«

»Je že prav!« je odgovoril Cebedej. »Zame so klobase najboljši tovariši. Kadar nanese, jih človek vedno zoper najde.«

Potem je sam zopet zadrgnil mojo torbo in mi rekel:

»Shrani, Jože! . . . Že dalje kot mesec dni nisem jelen del tako dobro. Zate ne bo škoda, boš videl.«

Pol ure pozneje je buben zapel k zbiranju. Streljanje so se zopet združili z nami. Seržant Pinto, ki je bil med njimi, me je spoznal.

»Hej!« je rekel. »Torej ste vendar odnesli zdravo klobol. To me veseli . . . Prišli ste pa ob slabem času. — Slaba vojna — slabak! je pristavil z glavo majanje.«

Polkovnik in poveljniki so zajahali in odmarširali smo. Kozaki so se umaknili. Zato smo poljubno puško vzeli pod pazduhu ali pa preko rame. Cebedej je korakal poleg mene in pripovedoval, kaj se je bilo zgodilo izza Lützena; najprej o veliki zmagi pri Bautzenu in Wurschenu, o hitrih pohodih, da prehitimo bežečega sovražnika, o veselju nad zaletom proti Berlinu; potem o premirju, ko so čete počivali po raznih vaseh; dalje po prihodu španskih veteranov, groznih ljudi, ki so bili navajeni plenitev in so učili mlade vojake živeti na stroške kmetov.

Nesreča pa je nanesla, da se je proti koncu premirja vse dvignilo proti nam. Prelivalstvo nas je črtilo. Za našim hrbitom so podirali mostove, obveščali Pruse, Ruse in druge sovražnike o našem najmanjšem premikanju in nam vsakokrat, ako nas je zadelo nesreča, skušali še bolj škodovati, namesto da bi nam pomagali. Močno deževje nas je popolnoma zdelalo.

(Dalje prihodnjic.)

Toro, prsne karamele so Vaša najcenejša zdravila!

istem redu. Vlak bo odhajal iz Otoč okrog 5. ure popoldne. Natančen vozni red se objavi takoj, ko ga prejmemo od železniške uprave. Pevci, ki žele imeti besedilo in note zgoraj navedenih pesmi, dobe iste brezplačno pri mariborskem odboru ZSV.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V dobi političnih počitnic je vsekakor najživahnejši Stjepan Radič. Sedaj se je iz morskega kopališča Baška že povrnil v Zagreb, a je, kakor poprej v kopališču, tudi sedaj na povratku neprestano govoril.

Neprestane Radičeve izjave

so zelo neprjetne vladnim zaveznikom radikalom. Do gotove meje so pa te izjave tudi vznemirljive, ker Radič, podkar je centralist, kaže tudi na tem polju razne strankarsko politične namene. Enkrat napoveduje svoj politični pohod med srbske seljake, potem snubi gospodarske in trgovske kroge, zadnjič se je pa predstavil celo kot voditelj narodnih manjšin ter je dajal obljube, ki no noben način ne gredo v račun radikalom in nikakor ne spadajo v okvir vladne politike.

Nezadovoljni so pa tudi radičevci

in sicer vsled vedno bolj očitne nenaklonjenosti radikalov naprem vsem željam in zahtevam, ki jih iznasašjo. Radičevci se doslej niso mogli uveljaviti niti pridovolj malih vprašanjih imenovanja velikih županov in še nižjih oblastnih in upravnih činiteljev ter prihajajo do spoznanja, da so po prav nizki ceni ali pa celo zastonj kapitulirali. Ko je Radič napovedoval velik prospeh in povzdigo Dalmacije ter hrvatskega gospodarstva in trgovstva, je pa čež vse to napravila križ zadnja pogodba z Italijo.

Govoril se je že, da bo radi te pogodbe odstopil radičevski minister za trgovino dr. Krajač.

Minister je te vesti sicer zanikal češ, da zanj nivsled te pogodbe povoda za ostavko, ker je pogodba brez njega sklenjena, upa pa, da se bo na njej povodom razprav v ministrskem svetu in v parlamentu še marsikaj spremenilo. Če se to ne zgodi, bo pa za nas prav slabo, ker bodo po tej pogodbi imeli Italijani velike koristi in bodo povrh še s svojim brezposelnim delavstvom preplavili naše kraje.

Ministrski svet

od začetka skupščinskih počitnic pa do danes še ni imel prave seje, ker se je v Beogradu od 18. zbral skupaj samo 6 ministrov. Sedaj se pričakuje večja delavnost. Posvetovalo se bo radi zastopstva naše države pri društvu narodov, radi konference predstavnikov Male antante, radi raznih imenovanj in ukazov itd. Sejo ministrskega sveta zahteva tudi vojni minister, da se odkloni predlog in želja radičevcev po pomilostitvi vojakov Hrvatov, ki so bili kaznovani radi prestopkov proti vojnemu zakonu in radi raznih republikanskih izjav.

O Pašiu

pravijo razna — tudi zdravniška poročila — da je na poti popolnega okrevanja, trdi se pa tudi, da se s politiko ne bo mogel več baviti kot doslej. Razširile so se tudi vesti, da bo prevzel vodstvo radikalne stranke Ljubo Jovanovič in da bi se pod njegovim predsedstvom lahko že na jesen sestavila kaka širša vlada. Ljubo Jovanovič take vesti zanika ter pristavlja, da je položaj sedanje vlade dober in trajen.

NEMČIJA.

V nedeljo je bila v Berlinu velikanska proslava republikanske državne ustave. Te proslave so se udeležili tudi republikanski pristaši iz cele države in udeležba je bila ogromna — okrog 500.000 ljudi. Nemški nacionalisti in fašisti so skušali motiti proslavo, ponekod se je celo streljalo in pretepalno, a je bil kmalu zopet vzpostavljen mir in red.

Radi carinskih zakonov so začeli socialisti z ostrom oponicijo in pri tem soglaša z njimi tudi del krščanskih socialistov ali centru.

Porenje je od francoskih zasedbenih čet izpraznjeno, samo Düsseldorf je še ostal zaseden in je izpraznjen, kakor se raznaša po listih, odgodeno do konca tega meseca.

FRANCOSKE TEŽAVE.

O položaju v Maroku je vrhovni poveljnik francoskih čet podal svoje poročilo francoski vladni, v katerem pravi, da je ofenziva Rifancev začela nepričakovano in da so Francozi imeli večje poraze vsled nezvestobe mnogih marokanskih plemen, ki so se priključila Abd-el-Krimu. Ta razpolaga z vojsko 40.000 dobro oboroženih mož. Poročilo povdarda, da francoske čete junaško vztrajajo in da se položaj v vsakem oziru popravlja.

Ustaje so izbruhi na tudi v Siriji, predsednik francoske vlade pa trdi, da so to samo navadni izgredi, nastali vsled prepirov na sultanovem dvoru, kjer so eni člani Francozom naklonjeni, drugi pa ne. Ti sultanovi rojaki in dvorjani so organizirali napad na francosko postojanko. Pri tem napadu so imeli Francozi sicer izgube, ker se je napad popolnoma nepričakovano iz-

vršil, cela stvar pa ni tolikega pomena in posledic, kar se zatrjuje po raznih angleških listih.

OBTOŽBA BIVŠEGA SULTANA.

Te dni se je začela v Angori sodniška razprava proti bivšemu turškemu sultani Mohamedu VI. Sultana so odstavili začetkom leta 1922, odšel je v San Remo in sedaj je obtožen, da je tam sam ubil ali pa dal ubiti svojega osebnega zdravnika Rešad paša. Zdravnik Rešad paša je šel z sultonom prostovoljno v pregnanstvo, sedaj je bil pa najden mrtev v svojem stanovanju, ki se nahaja tik sultanovih soban. Sultanova družina je razširila vest, da je zdravnik izvršil samomor, turška vlada pa tem vestem ne verjame in bo sedaj sultana najbrž obsodila radi umora — seveda v njegovi odštonosti. Rodbina umrlega zdravnika bo dobila odškodnino, ki se odšteje od tega, kar turška država prispeva za vzdrževanje sultana in njegove rodbine.

Prireditve.

ORLOVSKI TABOR V PTUJU

se je izvršil vkljub slabemu vremenu prav zadovoljivo. Ob 10. uru se je začel premikati veličasten spred v kolesarjev, konjenikov, narodnih noš, Orlov, Orlic in načrščaja na Florjanski trg, kjer se je vršilo zborovanje. V imenu pripravljalnega odbora je vse navzoče pozdravil prof. dr. Kotnik, v imenu mestne občine pa podžupan g. Blažek. Nato je nastopil prvi slavnostni govornik dr. Sušnik, ki je v vznesenem govoru slavil Orlovstvo kot organizacijo, ki naj prerodi naš narod v Kristusovem duhu. Za njim je navdušeno pozdravljen nastopil predsednik Orlovske Poduzeze g. dr. Joža Basaj, ki je v svojem govoru razvil program Orlovstva in njega ponmen za družino, družbo in državo. Po taboru se je podal spred v proščko cerkev, kjer je zbranim govoril v navdušenih besedah g. prof. J. Vreža opominjajoč mladino na poglavitev čednosti, ki morajo dičiti vsega Orla. Gospod profesor je služil na to tudi sv. mašo za taborjane in točno ob 12. uru je bil končan dopoldanski program.

Popoldansko prireditve pa nam je pokvaril ljubidež. Ko so nastopili člani s prostimi vajami, se je vilo kakor iz škafa, pa telovadci se niso uklonili. Strumno se med dežjem in zrnci toče izvajali vaje do konca. Mokri do kože, pa vedrili lic so odhajali s telovadišča. Vsa čast junakom! Milejše je bilo nebo Orlicam. Nastopile so brez dežja in proizvajale proste vaje prav dobro. Ko so zapustile telovadišče pa je zopet začelo liti. Misili smo, da morajo končati. Pa pokazati so se hoteli še mali. Korajno je prikorakal moški naraščaj in med dežjem mično izvajal proste vaje. Ker je bilo telovadišče in orodje v vodi, je tehnično vodstvo moralno prepovedati lahko atletiko in orodno telovadbo, da se ne bi zgodila nesreča. Žal nam je bilo, da nismo mogli videti teh najzanimivejših točk, pa tudi brez teh smo videli, da je naša mladina v dobrini šoli: Orel jo pripravlja najboljše za bodoče naloge in naša želja je: Vsa mladina naj vstopi v njegove vrste. Bog živi!

Odbor Orlovske Poduzeze, Ekspozitura Maribor, si šteje v prijetno čast, da se prisrno zahvali vsem, ki so pripomogli, da je tabor dne 2. avgusta vkljub slabemu vremenu tako lepo uspel. Zahvaljujemo se predvsem obč. zastopu mesta Ptuj za mestni balkon in prisrčen pozdrav po g. podžupanu Blažeku, mestni komandi za posojene klopi in mize in za obisk prireditve, gg. slavnostnim govornikoma dr. Sušniku in dr. Basaju, našemu mladinoljubu g. prof. Vrežetu za pridigo in sv. mašo, mil. g. prosto M. Jurkoviču za cerkev in poset prireditve, kakor tudi vsem udeležencem, ki so vkljub dežju prihiteli na naš praznik in vztrajali z nami do konca. Hvala Vam vsem in Bog Vas živi.

Orlovska Poduzeza, Ekspozitura Maribor.

K 70letnici Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru. V dneh 5., 6. in 7. septembra 1925 obhaja Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru 70letnico svojega obstoja. Spored proslave bo sledec: V soboto, dne 5. septembra, zvečer sprejemni večer s komerzom. V nedeljo, dne 6. septembra, ob 8. uri zjutraj slavnostna služba božja, ob 10. uri slavnostno zborovanje katoliških pomočniških društev. Popoldan društvena veselica na Gambrinovem vrtu. V pondeljek, dne 7. septembra, izlet gostov na Falo in v slučaju ugodnega vremena k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Vsa okoliška društva se naprošajo, naj v soboto in v nedeljo opustijo svoje društvene prireditve ter se udeležijo slavnosti Kat. pomočniškega društva.

Izlet. Katoliška Omladina v Mariboru ima v nedeljo, dne 16. t. m., izlet v Slov. Bistrico ter priredi v dvorani hotela »Beograd« gledališko predstavo »Skriven zaklad«. Po pozni službi božji in med igro nastopi društvena godba s krasnimi točkami. Zrijatelji mladine se uljudno vabijo k obilni udeležbi!

Veselica Katol. izobraž. društva v Krčevini pri Mariboru. Imenovano društvo si želi v doglednem času zgraditi društveni dom, ki naj bi postal središče vseh katoliških mislečih Krčevincev. G. Kolarč je podaril društvu prav lep kos zemljišča. Drugi društveniki so se tudi zavezali, da bodo pomagali vsak po svojih močeh. Društvo pa želi tudi vse dobro misleče pritegniti k sodelovanju. Zato priredi v

soboto, dne 15. t. m., na praznik veliko veselico na prostorih g. Ilca, gostilnica onstran kapele sv. Ane.

Jarenina. Naše Katoliško prosvetno društvo priredi v soboto, dne 15. t. m. ob treh popoldne po večernicah dve gledališki igri in sicer: petdejansko »Roka božja« in šaljiv prizor »Vedeževalka«. Predstava se vrši na prostem. Vabljeni ste vsi od blizu indaleč!

Gornja Sv. Kungota. Ponovitev zgodovinske žalogre »Devica Orleanska«. Dne 15. avgusta na praznik Marijinega Vnebovzetja ponovi Katoliško prosvetno društvo v Gornji Sv. Kungoti prekrasno zgodovinsko igro »Devica Orleanska« v petih dejanjih ob pol 4. uru popoldne, hitro po blagoslovu. Naj nobeden ne zamudi lepe prilike, videti za majhen denar tako velepomenljivo igro, ki človeka pretresi, ko vidi preprosto dekllico, ki si jo je Bog izvolil za velika dela, umreti veselo radi izdajstva strašne mučeniške smrti. Srčno vabljeni vsi, iz sodednih župnij, Sv. Jurija, Svečine, Št. Ila in od Sv. Križa, ne bo vam žal!

Mladinska dneva priredi Prosvetna zveza v Mariboru dne 15. avgusta po pozmem sv. opravilu in sicer: na Ložnem za rogaško dekanijo in pri Devici Mariji na Kamnu za vuzeniško in marenberško dekanijo. Na vsakem govoril po en odposlanec Prosvetne zveze ter po en zastopnik moške in po ena zastopnica ženske mladine. Na Ložnem govoril kot odposlanec Prosvetne zveze tajnik g. Marko Kranjc, kot zastopnik moške mladine g. M. Napotnik, kot zastopnica ženske mladine gdč. M. Berceiova; pri Devici Mariji na Kamnu pa kot odposlanec Prosvetne zveze g. podravnatelj semenišča Josip Krošl, kot zastopnik moške mladine g. Šedivy, kot zastopnica ženske mladine gdč. N. Činjarjeva. Vsa mladina rogaške, vuzeniške in marenberške dekanije je prijazno vabljen, da se polnočtevno udeleži te mladinske prireditve, kjer se bo znova navdušila za vse dobro, lepo in plemenito. Bog živil!

Mladinski shod pri Sv. Trojici v Slov. gor. se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta, na najslovesnejši način. Ob 9. uri slavnostni pohod Orlov, Orlic, naraščaja in maledeničev, organiziranih v Marijinih družbah in maledeničkih zvezah iz lenarske dekanije z godbo na čelu skozi trg. Ob pol 10. uri pridiga in sv. maša, nato malediško zborovanje z govorom, deklamacijami in s petjem na samostanskem dvorišču. Ob po treh popoldne pridiga in slovesne večnice, ob pol štirih telovadba naraščaja, Orlov in Orlic. Vmes zapojeta antonjevški in benedikti mešani zbor pet krasnih pesmic in izpregovori Orel besedo o pomenu orlovske organizacije. Mladinski iz vseh župnij lenarske dekanije, ki ljubite Boga in Marijo in krščansko prosveto, ki ste iz srca vdani sv. cerkvi in naši jugoslovenski domovini, to bo vaš prelepi dan, zato na veselo svidenje v največjem številu v Jeruzalemu Slovenskih goric — pri Sv. Trojici.

Dekliški shod pri Mariji Snežni vzbuja po celo dekanij lenarski veliko pozornost. En glas gre povsod: k Mariji Snežni pa gremo vse, da se priporočimo Materi božji, se vsestransko pozivimo in obenem navžijemo krasnega razgleda po večnolepih Slovenskih goricah.

Svetinje pri Ormožu. Na praznik Marijinega Vnebovzetja, to je v soboto, dne 15. t. m., obhaja orlovske odsek pri Svetinjah petletnico svojega obstoja. Na predvečer bo ob pol 8. uri mirozov, nato poklonitev vence na grob ustavnovnemu članu br. Gustlu Krapč. Dne 15. t. m. ob 9. uri dopoldne: sprejem gostov v Ivanjkovcih. Ob pol 10. ura slovesna sv. maša v cerkvi Svetinje. Po sv. maši tabor pred cerkvijo. Popoldne ob treh javen telovadni nastop na vrtu g. Franc Weberja v Ivanjkovcih. Sodeluje domača sestinska godba. Očetje in matere, bratje in sestre ter vsi prijatelji naše orlovske mladine, ne pozabite, da se vrši dne 15. avgusta t. l. pri Svetinjah lepa cerkvena slovesnost (zeganje) in druga je orlovska, petletnica, zato pride v prav obilnem številu! Okrepčila bodo nudili šotori pri telovadišču. K obilni udeležbi vabi vse!

Sv. Jemej pri Ločah. Dekleta Marijine družbe so v nedeljo, dne 2. t. m., vprizore igro »Ljubezen otroka Marijinega« in pa »Brez zajuterka«, in sta obe dobro uspeli. Dobiček se porabi za novi Marijin tron, kateri se nosi pri procesijah. Nameravani srečolov je izostal. Vsem darovalcem raznih predmetov: Bog plačaj!

Polzela. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po večernicah, pod župnijskim kozolcem predavanje »Kaj smo doživelj Slovenci na svetoletnem rojstvu v Rim leta 1925.« Predava č. g. Ante Karo iz Šoštanja. Vabimo vse, katerim ni bilo mogoče iti osebno v Rim, da se romanja udeležijo vsaj v duhu. Vstop vsakomur prost in brezplačen. Prirejene bodo tudi zasilne klopi. Bog živil!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Mariborski stolni dekan g. dr. Ivan Tomažič je imenovan za papeževega hišnega prelata, ravnatelj Cirilove tiskarne g. dr. Anton Jerovšek, škalski dekan Ivan Rotner in nadzupnik iz Laškega dr. Kruljč so pa imenovani za častne tajne papeževe komornike. Vojniški župnik Janez Toman je imenovan za dekanje Novacerkev in škof ga je imenoval duhovnim svetovalcem. — Tretjeredna skupščina duhovnikov naše škofije ima 17. avgusta občni zbor ob 10. uri dopoldne v mariborskem samostanu č. oo. frančiškanov. Vsi člani podoborda po dekanijah se naj tega važnega občnega zebra gotovo udeležijo.

Velike izpremembe na kmetijskih šolah v Mariboru. Hvaležni smo požrtvovalnemu g. ravnatelju A. Žmavcu, da je pod gornjim našlovom podal nekaj zgodovin o boju, ki se vrši za širšo javnost neopăzeno, za to važno gospo-

darsko šolo. Vemo, da dela sedajna vlada tudi samo na podlagi krajevnih informacij. Resnične težnje našega kmetstva razvoja so pri tem postranska stvar. Lačni šol in slovenskega napredka smo živeli do preobrata samo od nemških drobtinj. Ta položaj hočejo sedaj nekateri gospodje izrabiti v svoje svrhe. Imamo še sicer kmet strokovnjake iz stare Avstrije, toda vse kaže, da hočejo samo živeti na račun naroda. Vsako važno gospodarsko vprašanje Jugoslavije se reši med širimi stenami. Na vprašanje kmetijških šol v Mariboru se še povrnemo.

V šk. dijaško semenišče v Mariboru so sprejeti: VII. razred: Draš Stanko iz Vojnika, Jurjanovič Alojz od Sv. Križa pri Ljutomeru, Klasinc Anton iz Cirkovca, Oberžan Jožef iz Loke pri Zidanem mostu, VI. razred: Trubina Stanko iz Šoštanja, V. razred: Majcen Jožef od Sv. Tomaža pri Ormožu, IV. razred: Bombek Ivan od Sv. Marjete niže Ptuja, Brilej Jožef iz Dobja pri Planini, III. razred: Fajdiga Alojz iz Dobja pri Planini, Snučič Viktor iz Sv. Križa pri Ljutomeru, Weingerl Janko od Sv. Barbare pri Mariboru, II. razred: Partel Franc iz Rečice v Sav. dolini, Volasko Adolf iz Dobja pri Planini, Vošnak Štefan iz Griž, Vošnjak Jožef iz Št. Jurja ob juž. žel. I. razred: Feguš Alojz od Sv. Marka niže Ptuja, Grudnik Jakob od Sv. Frančiška, Jelen Martin iz Št. Pavla pri Preboldu, Klančnik Ernst iz Vojnika, Klemenčič Anton iz Sromelj, Kotnik Janko iz Guštanja, Medved Martin iz Cirkovca, Mlaker Štefan iz Sv. Andraža v Halozah, Perkovič Viktor od Sv. Križa pri Slatini, Poštovan Matej iz Gor. Radgona, Potočnik Jurij iz Slov. Gradca, Rabuza Anton iz Št. Jurja ob juž. žel., Rakuš Franc od Sv. Barbare v Halozah, Rop Franc od Sv. Lenarta v Slov. gor., Srebre Beno iz Čadrama, Tašič Franc iz Št. Ilja pod Turjakom, Založnik Vincenc iz Zibike.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru je otvorjena. Knjige se izposojujejo vsak dan od 9. do 12. ure in pooldne od 4. do 6. ure, v pondeljek in četrtek pa še od 6. do 7. ure zvečer. Škoda je časa, ki mine brez koristi. Pri knjižnici Prosvetne zveze pa dobiti proti malenkostni pristojbini in vpisnim knjigam, ki vam bodo nudile mnogo pouka in razvedrila. Prosimo, prepričajte se!

Romanje k Materi Milosti v Mariboru. Vsi romarji, ki nameravajo letos romati k Materi Milosti, se obveščajo, da je v petek ob 6. uri zvečer romarska pridiga s slovenskimi litanijsami. Na praznik je služba božja po navadi ob 6. uri zjutraj in ob 10. uri dopoldne. Vmes od pol 5. do pol 12. ure so po možnosti vsake pol ure tih sv. maše. Za spovedovanje je tudi dovolj spovednikov preskrbljenih. Pridite v prav obilnem številu obiskat Mater Milosti v novi baziliki, ki je bila dne 11. avgusta pred 25 leti posvečena!

Zagoneten umor v Mariboru? Zadnjič smo poročali med mariborskimi novicami, da je šel narednik Geč sam pod železniški stroj, ki mu je odrezal glavo. Prvotno je vse mislilo, da se je prostovoljno vrgel pod vlak, ki mu je zdobil glavo. Pri raztelesenju pa se je dognalo, da je bil narednik mrtev položen na progo. Z vso upravičenostjo se domneva, da je bil storjen zločin. Kako in kaj — to je zavito v temo.

Težko ga je poškodoval. V Hočah pri Mariboru se je doigral zadnjo soboto zvečer slučaj napada, ki je zahtevalo poškodovanje žrtev, katero so morali prepeljati v mariborsko bolnico. Posestnik Anton Viher v Hočah je počakal 24letnega kovaškega pomočnika Hinka Štauberja pred kovačnico, ko je šel z dela. Komaj je stopil Štauber iz delavnice, ga je Viher z vso silo mahnil s polenom po glavi in ga podrl na tla. Prelomil mu je lobanje, radi česar je padel Štauber v nezavest. V takem stanju ga je Viher zavlekel v bližnjo dravnico, kjer je Štauber ležal celo noč v nezavesti. Drugi dan so še prepeljali ranjenca v mariborsko bolnico.

Novice iz St. Ilja v Slov. gor. V Strihovcu se je v soboto zvečer na svojem stanovanju ustrelil žandarmiški postajevodja v pokoju g. Josip Vouk. Pokojni je že dalje časabolehal na hudi sklerozi in hudo trpel. Storil je dejanje brez dvoma v stanju duševne zmedenosti. Bil je pri Stilččanah splošno priljubljen. Zadnjo soboto pa je v Selnici zasul pesek pri kopanju željarja Henrika Krofič. Kopal je pesek za novo cesto. Rajni zapušča več nepreskrbljenih otrok.

Pomenljive svečanosti v Solčavi. Kapelica na vasi bo do dne 15. t. m. izgotovljena. Delo je umetniško, a v domaćem slogu. Stebri s kapitelji in oboki so izklesani iz lepega domaćega marmorja. Kip Srca Jezusovega pa je krasno izvršil domaći umetnik Ivan Cesar iz Mozirja. Blagoslovit pride dne 15. t. m. kapelico in kip prevzeti vladika ljubljanskemu dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki bo obenem celo župnijo na ta dan posvetil presv. Srcu. Slovesnost, ki bo združena s procesijo, se prične ob devetih dopoldne. Kapelica je postavljena v trojni spomin, oziroma namen: 1. v čast Srcu Jezusovemu, 2. v spomin padlim vojakov, 3. v spomin posvečenja župnije presv. Srcu. Zato ima tudi lepe, v marmor vsekane napisne: na oboku: »Srce Jezusovo, bodi naše rešenje«, znotraj nad kipom: »Cela župnija posvečena 15. 8. 1925«, in pod kipom, oziroma pod menzo je pa velika plošča z napisom: »Našim dragim v vojni padlim«, in pod njem se blesti 62 imen. Razven tega vidimo na obeh straneh pri kipu dve marmorni plošči, ki nosita imena 59 ustanoviteljev, vrlih solčavskih kmetov, fantov in deklet. Na obeh obokih se blesti napis: »Blagoslovitev in posvečenje izvršil dr. A. B. Jeglič, škot ljubljanski. Velika je vnema Solčavanov za čast božjo, da zmorejo stroške za komaj plačane nove zvonove in zdaj še za kapelo, ki bo stala kakor precejšen zvon. Zato jim bo pa tudi ljubi Bog povrnil. — Dne 15. avgusta pride tudi naš priljubljeni poslanec g. Vlado Pušenjak. Kdor hoče z njim govoriti, bo na razpolago v zadružni dvorani. — Iсти dan popoldne imamo slovesno zaobljubo domače orlovske družine na telovadniču ob prisotnosti prevzetenega vladike s slednjim sporedom: ob treh popoldne slovesne večera

nice (pete litanije štirglasne), nato telovadni nastop na telovadniču, nagovor, med telovadbo in zaobljuba. Nato je prosta zabava na telovadniču, kjer bo vsak dobil potrebna okreplila, seveda brezalkoholna, za mal denar. Dobikek gre za kapelico v vasi. Okrepčevališče je odprto celo popoldne in brez vstopnine. Pri telovadbi je vstopnina pojavljena. Važimo vse prijatelje in turiste od blizu in daleč.

Toča in neurje. Od Sv. Jurija ob Taboru nam poročajo: Naš kraj je obiskal silovit vihar s točo, ki nam je v nekaj minutah oklestila ter uničila poljske pridelke. Prav žalosten je bil pogled na vinograde, kjer je ležalo grozdje odbito kar po tleh. Oves smo morali pokositi. Rešili smo samo ovseno slamo, zrnje je ostalo na njivah. Hmeljski na sadi, kruza in sploh vse, kar je bilo zunaj, je nepopisno grozno opustošeno. Silen vihar je gnal točo celo v kozolce, kjer imamo shranjene načete žitne snope in celo tukaj nam je povzročila toča precej škode. Vsi Šentjurčani smo žalostni ter preplašeni, kakor pogorelci. S tem žalostnim poročilom v »Gospodarju« se obravčamo do naših poslancev, naj se potegnejo za nas težko prizadete v Beogradu in pri davčni oblasti.

Srebreni mašni jubilej v Mozirju. Mozirski g. župnik Krošl je povabil za dne 5. t. m. k sebi tovariše-duhovnike, ki so primicirali pred 25 leti. Zahvalno sv. daritev je služil župnik s Polenšaka g. Podplatnik, domači g. župnik je maševal za smrtno ponesrečenega g. tovariša brezniškega župnika Volčiča in monsignorja dr. Medveda. Pridigoval je jubilantom ptujski kapucinski gvardijan g. Ladislava Hazemali.

Blagoslovljena je bila dne 9. t. m. v Kokarjih v Sav. dolini nova brizgalna tamošnje požarne brambe.

Skala ga je ubila. Iz Celja nam poročajo: Ob cesti iz Celja proti Laškemu je kamnolom, kjer lomijo kamenje za cestni prodec. Zadnji petek so zopet razstreljevali s smodnikom skalovje. Navrtali so več lukanj v kamenje, pa še predno so užgali smodnik, se je na vrhu odlomila velika skala, ki je drvela v dolino. Skala je zadela ob spodaj stoječega Čaterja mlajšega iz Pečovnika in ga tako poškodovala, da je kmalu nato umrl.

Opekarna zgorela. Zadnji četrtek krog 10. ure zvečer je začela goreti opekarna posestnika Kožuha v Trnovljah pri Celju. Sploh so požari v okolici Celja in posebno še krog Vojnika takorekoč na dnevnom redu. Že dolgo časa se sumi, da gre pri teh požarih za hudobno, maščevalno roko.

Prostovoljno gasilno društvo v Trnovljah pri Celju je praznovalo v nedeljo, dne 2. t. m., proslavo blagoslovitve novega gasilnega doma, ki je bil le po domačinih in včerih urah zgrajen. Dopoldan se je vršila v Celju sv. maša, katero je daroval preč. g. opat Peter Jurak. Pevski zbor gasilnega društva Bašno je pod spremnim vodstvom gosp. Mihelčiča pel pri sv. maši. Po maši se je vršil obhod po mestu, nato pa odhod v Trnovlje, kjer je došle pozdravil vaški župan (gasilec) Fr. Košenina, v imenu društva pa načelnik g. Fazarinc. Obema govornikoma se je zahvalil tov. Franc Špeglič, tajniški namestnik Zveze, ki je s posebnim ponosom omenil, da ga veseli, da zamore čestitati v imenu starešinstva JGZ temu šele leta 1924 ustanovljenemu društvu, ki si je v tako kratkem času nabavilo vse potrebno, da zamore nastopiti vsak čas proti elementarnemu sovražniku. Pred razhodom so prišli z vozovi še gasilci iz Litije z zastavo. Nato se je vršil obed in bil ob 2. uri nastop v navzočnosti dveh zastav, Litija in Gaberje. Gasilci so korakali pred Gasilnem dom, kjer je bila zbrana mnogoštevilna množica občinstva. Pred blagoslovitvijo so deklamirala dekleta v lepo izbranih besedah. Nato se je vršilo blagoslovitje Gasilnega doma po preč. g. dekanu Ivanu Tomanu iz Vojnika, ki se je v jedrnatih besedah spominjal delovanja tega tako vnetega društva ter gasilstva vobče. Nadalje je čestital v imenu starešinstva JGZ tov. Franc Špeglič k navedeni pridobitvi, omenjal zasluge, ki si jih je to društvo pridobilo in pozival navzoče, da ostanejo zvesti svojemu prostovoljnemu prevzetemu poklicu, da bodo ponos gasilski organizaciji, kakor tudi mili domovini. S posebno vremem je naglašal pridnost in delavnost teh gasilcev tov. Gajšek, župni tajnik iz Litije. Tov. Fazarinc se je prav srčno zahvalil za vse prijazne besede ter vsem, ki so na kakoršenkoli način pripomogli do izvršenja stavbe in do te sijajne prireditve. Da pa je prireditev tako lepo izpadla ter je bilo vse tako vzorno pripravljeno kljub slabemu vremenu, gre zasluga pred vsem odboru, potem pa: gdč. Križanovič in gdč. Kocmurevič iz Trnovlja, g. Antonu Potocniku iz Vojnika, kakor tudi tov. Košenini, ki je ves čas prav pridno nabiral razne prispevke. Tudi nam je dolžnost, da se zahvalimo g. Josipu Stožirju, ki je tuje goste (gasilce) tako prijazno pogostil in tako pokazal pravo smisel za gasilstvo. Naj bo izrecena še enkrat najlepša hvala vsem in vsakomur, ki se kljub deževnemu vremenu ni ustrašil napora in pripomogel na eden ali drugi način k tej sijajni prireditvi, ki ostane Trnovljčanom gotovo v neizbrisnem in trajnem spominu. — Prostovoljno gasilno društvo Trnovlje pri Celju.

Vlom v krčmo. V noči od zadnje sobote na nedeljo so doslej še neodkriti uzmoviči vlomili na Grobelnem v goštinstvu Jožeta Kincla. Vlomilci so odnesli nekaj denarja, cigarete, alkoholne pijače in pet namiznih prtot. **Prisiljena kopel.** Iz Rimskih toplic smo prejeli: Dne 8. t. m. se je zgodila pri Vrbljanšekovem mlinu ob cesti iz Rimskih toplic proti Jurkloštru avtomobilska nesreča, ki je pa, hvala Bogu, končala brez težjih posledic. Pri omenjenemu mlinu sta se srečala na ovinku graščinski avto in tovorni voz vsak od svoje strani. Avtomobil se je preveč izognil ter štrbunknil s potnikom vred v jez. Potnikom se ni zgodilo nič drugega, kakor da so se prisiljeno skopali, avtomobil pa so tudi še tisti dan izvlekli iz vode.

Z nožem ga je zakal. Zadnjo nedeljo smo doživeli Drameljčani tale žalosten in vse obsodbe vredni slučaj. Leta 1922 je brat Karla Dolgonič, ki je bil kaznan radi nekega umora na 12 let, ječa, usel iz zapora in se datil po okolici Št. Jurija. Mastnak Franc iz Dramelj je to zvedel in naznani orožništvu, da se kaznenec potepa po okolici, na kar ga je orožništvo vjelo in prgnalo spet v zapor. Sedaj sedi v Mariboru, kjer pa svoje kazni radi bolezni ne bode preživel. Njegovega brata Karla Dolgonič je to dejanje strašno razburilo in je bil radi tega na Mastnakova zelo hud. Iskal je vedno prilike, da pride z Mastnakom skupaj in obračunata med seboj. Obetal mu je vedno, da mu bo naznani, ki ga je napravil na orožništvo, drago plačal. Po dolgem času sta se končno v nedeljo, dne 2. t. m., sešla slučajno v krčmi Fr. Zdolšeka v Dramljah, kjer je Dolgonič zopet začel Mastnakovo groziti. Iz tega je nastal najprej preprič, v katerem je Dolgonič najprej podrl Mastnaka na tla, ta je pa takoj nato vstal, zagrabil za nož in mu ga porinil med rebrnico pod grlom s tako močjo, da si ranjenec niti ni mogel noža iz rane izdreti. Ko pa so mu ga drugi izdrli, je padel takoj ves okrvavljen na tla in kmalu nato tudi v gostilni izdihnih.

Srezki poglavac v Mariboru levi breg nam je poslal tare uredni popravek: Ni res, da bi bil uredni popravek z dne 25. 2. 1925 neresničen, ki trdi, da odvetnik dr. Milan Gorišek tedaj ni bil član direktorija, upravnega sveta ali gerentstva okrajne hranilnice v Št. Lenartu. Res ja, da je omenjeni uredni popravek resničen in da odvetnik dr. Milan Gorišek dne 25. 2. 1925 ni bil član direktorija, upravnega sveta ali gerentstva okrajne hranilnice v Št. Lenartu, ker je bil imenovan članom gerentskega sestava okrajne hranilnice v Št. Lenartu šele z razsodbo oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani z dne 27. 3. 1925, br. 1685. Srezki poglavar: dr. Ipavc.

Kdo ve, kje se nahaja fant Stanko Filipič? Morebitna poročila naj se pošlejo župnemu uradu sv. Jerneja-Loče.

Izkaz darov za Dijaško večerjo v Mariboru od dne 16. junija do danes. V živilih: g. Firbas od Sv. Marka niže Ptuja dva vagona krompirja. V denarju: Nek dobrotnik po g. ravnatelju dr. Jerovšku 1041.25 din.; Posojilnica v G. Radgoni 500 din.; nabранo na gostiji Alojza Kolar in Ane Korošec v Polzeli 260 din.; knjigovez Koračin v Mariboru 200 din., Krošl Franc, župnik v Mozirju, kot kruh sv. Antona 200 din.; na biserni gostiji Franc Vizoviček v Gotovljah nabran 165 din.; na gostiji Breznik-Fekonja, Sp. Porčič, nabran 121.50 din.; Franc Roškar od sedmimi po pok. Matiji Gomilšek, kmetu v Bišu, 100 din.; na sedmimi po umrli Mariji Simonič (župnik Alt pri Sv. Andražu v Sl. gor.) 38 din.; Franc Roškar pri sedmini Marije Brumen, rojene Lubec, Sv. Bolzenk v Slov. gor., 30 din.; bančni urednik g. Reisman, Maribor, 15 din.; kruh sv. Antona (Sv. Benedikt v Slov. gor.) 5 din. — Vsem darovalcem se najprisrečnejše zahvaljuje odbor Dijaške večerje v Mariboru.

Dopisi.

Črna v Mežiški dolini. (Pomembni dnevi.) Dolgo že ni svet čital o našem gorskem kraju. Zato pa danes nekaj več. V zadnjem času je doživel naša župnija pomembne zgodovinske dneve. Lansko jesen, dne 19. okt. smo blagoslovili novo razširjeno pokopališče. Vhod na pokopališče krasil lepa zidana stavba, v kateri se nahaja na eni strani prostor za oblačenje duhovnika, na drugi pa mrtvašnica; vmes med obema majhen stolpič, pod katerim se pride na pokopališče. Nad vhodom na sprednji strani je pomenljiv napis: »Naj neha se tukaj sovraščvo — preprič, kjer je našel človek zaželeni mir.« Na gornjem kraju ob ograji stoji nova kapelica, v kateri je pokopališki križ. Ta kapelica ima pa še poseben pomen. V njej sta vzdani na znotranjih straneh spominski mornati plošči z imeni vseh v svetovni vojni padlih Črnjanov; 69 jih je. Med ploščama pa visi lična svetilka, ki jo je podaril načelnik tukajšnjega cerkvenega stavbenega odbora z napisom: »V spomin padlim junakom občine Črna v svetovni vojni 1914—1918! Daroval Janez Geršak.« Poleg tega je v tej kapelici tudi vložena puščica, s krakim zgodovinskim opisom našega pokopališča. Blagoslovil je ob veliki udeležbi vernikov omenjenega dne razširjeni del pokopališča s križno kapelico vred č. g. dekan dr. Franc Cukala ob asistenci č. gg. Ivana Hornböckla, župnika v Mežici, Ivana Hojnika, župnika iz Koprivne, Ljud. Viternika, župnika iz Javorja, Josipa Dobravca, župnika iz Črne in Ant. Ravšla, kaplana v Črni. Na tem pokopališču pa se nahajajo tudi znameniti grobovi. Dne 28. maja 1919 je bila v Črni bitka med jugoslovanskimi četami in nemškimi volksvervoci. Po enourmnu boju so zmagali Jugoslovani. V tej bitki so padli štirje Slovenci ob ljubljanskem pešpolku, in sicer: Hostnik Leopold, štabni narednik, rojen v Mirni, Mišič Ivan, poddesetnik, rojen v Podgori pri Novem mestu. Jerina Alojzij, pešec, rojen v Št. Jurju pri Kranju, in Centa Ivan, pešec, rojen v Velikih Laščah. — Vsako leto dne 28. maja obhajamo obletnico s sv. mašo v cerkvi, ob grobovih na pokopališču pa je primeren nagovor in molitve za rajne. Letos smo postavili tudi nagrobeni spomenik z imeni padlih junakov. Zgoraj je napis: »V bitki v Črni dne 28. majnika 1919 padli junaki ljubljanskega pešpolka.« Spodaj pod imeni pa: »Slava

tu pokopana dva ruska vojna ujetnika: Kultišov Ivan iz penzinske gubernije, umrl dne 5. marca 1916, in Wolodni Nikita iz tomiske gubernije v Sibiriji, umrl dne 1. maja 1917 in končno tudi italijanski vojni ujetnik Alfonso Raimondo, od kod, ni znano, umrl dne 4. novembra 1918. V tretjem delu tega dopisa hočemo opisati blagoslovitev našega novega velikega zvona. Binkoštini pondeljek smo se peljali po novi zvon na železniško postajo Prevalje. Bilo je sedem krasno ovenčanih vozov —župnik z obema cerkvenima ključarjem in družice. Ob 12. uri smo odrinili s kolodvora; spredaj 23 kolesarjev na njimi trije vozovi družic, nato voz z župnikom in ključarjem, za tem pa na krasno ovenčanem voz zvon, katerega so peljali štirje konji; za vozom zopet štirje vozovi družic. Pogled na cel sprevod je bil naravnost veličasten. Celo Prevalje nas je z radostjo pozdravljalo. Ko dospemo na Poljano, so nas pozdravili tamšnji podružnični zvonovi, ki so prvikrat zapeli lani na kvaterno nedeljo v adventu. Na Poljano so nam prijezdili nasproti jezdci iz Črne. Ob 2. uri popoldne se približamo Mežici. Tukaj nas je sprejela rudniška godba in med krasno donečimi pozdravnimi zvoki mežiških zvonov, ki so bili blagoslovljeni lani dne 7. septembra, smo se ustavili za oddih v Mežici. Potem nadalje proti Črni. V Žerjavu — rudniški topilnici — so nas pozdravili prvi črnski župljanji, ki so postavili lep slavolok s: »Pozdravljen novi zvon!« V Mušeniku — grofovskem nadgrodarskem uradu — je bil sprejem. Tja so prišli nasproti razni uradi, šolska mladina z učiteljstvom, orožniki, finančna straža, razna društva in velikanska množica ljudstva. Pevski zbor je zapel v pozdrav dve primerni pesmi, nakar se je razvil sprevod po določenem redu proti vasi Črni. Topiči so se oglasili in iz vojne ostali mali zvon je veselo pozdravil svojega bodočega tovariša. Od Mušenika do Črne se je pomikala nepretrgana vrsta ljudstva. Tako smo došli v Črno pred župniško cerkev, kjer je imel domači fotograf obilo dela in je napravil razne posnetke za slike. Domači gospod župnik se kočno v izbranih besedah zahvali vsem, ki so darovali za zvon, ki ga imamo pred seboj, in se priporoča za nove nadaljnje žrtve za srednji zvon, da bo veselje polno. Na praznik Presv. Trojice pa se je vršila glavna slavnost — blagoslovitev. Nebrojna množice se je zbrala ta dan. Blagoslovitev je izvršil č. g. dekan dr. Fr. Cukala ob asistenci vseh treh sosednih gg. župnikov in domačih duhovnikov. Na zvonu, ki tehta 2100 kg, je podoba župniškega patrona sv. Ožbalta, zgodovinski napis: »Začel sem peti leta svetega — tisoč devetsto dvajset petega, ko je novo mašo pel — naš Alojzij Dervodel.« Drugi napis je: »Kar vojna sila je pobrala, nazaj je volja ljudstva dala.« Glas ima krasni »H«. Boter je zvonu blagorodni gospod grof Jurij Thurn s svojo soprogo blagorodno gospo Zofijo. Zvon je vila livarna »Zvonoglas« v Mariboru in je ponos cele Mežiške doline. Dne 5. julija pa smo spremili pred oltar našega novomašnika, č. g. Alojzij Dervodel. Po dolgih 24. letih je pozdravila naša župnija zopet novomašnika domaćina. Pred 25. leti je daroval svojo prvo daritev č. g. Franc Božič, sedanji župnik v St. Danijelu nad Prevaljami; leta potem pa č. g. Rupert Rotter, nazadnje župnik v Kotmarivasi na Koroškem, ki pa je umrl pred nekaj leti v Kortah pri Železni Kapli. Letošnjega č. g. novomašnika so spremili k prvi sv. daritvi mnogočestivilni duhovniki, med njimi č. g. dekan dr. Fr. Cukala, č. g. Anton Benetek, dekan na Žihpoljah pri Celovcu; pridigar pa je bil č. g. Fr. Šenk, župnik v Št. Jakobu v Rožu (Koroška). V slavnostnih prostorih pri Matevžu so se govorile razne napitnice. Č. g. novomašniku kličemo: Na mnoga leta!

Središče: Krajevna organizacija SLS v Središču ob Dravi priredi v nedeljo, dne 16. avgusta, po rani sv. maši v Društvenem domu javen političen shod. Poročata gg. poslanca Bedjančič in Žebot. Somišljeniki, domaćini kakor tudi okoličani, pridite v obilnem številu!

Bukovžlak pri Teharijih. Neskončna božja previdnost je poklicala v soboto, dne 8. t. m., po kratki in mučni bolezni g. posestnika Mihaela Jesenka v 66. letu starosti k sebi. Bil je vzoren soprog, oziroma oče, nad vse skrben in marljiv posestnik ter globokoveren. Kmetska zveza, kmeto-delavska hranilnica in posojilnica ter Kat. prosvetno društvo pa zgušijo z njim enega najvnitejših in najboljših sotrudnikov. Obilno spremstvo domaćinov in znancev iz bližnje in daljne okolice k večnemu počitku je pričala o njegovi veliki priljubljenosti med nami, kar bodo tudi njegovi nad vse čislani rodbini v tolazbo. Vsi bodemo ohranili našega Mihaela Jesenka vedno v blagem spominu!

Sv. Krištof pri Laškem. Dne 23. avgusta imamo spet občinske volitve, ker je bil prejšnji občinski odbor na željo demokratarjev razpuščen. Volišč bo kot dosedaj troje. SLS ima na vsakem volišču posebno škrinjico: pri Sv. Štefanu drugo, pri Sv. Jедerti tretjo, pri Sv. Krištofu četrto. Ostali škrinjici sta orjunsко-demokratični. Vsi pristaši slovenske in občinske avtonomije bodo kot en mož volili s Slovensko ljudsko stranko, da kmetske in delavske soražnike vrzejo iz občinske hiše. Gerenta, ki je na dopustu, zastopa zdaj demokrat Cencelj.

Sv. Krištof. Tukajšnji demokrati so povsod v javnosti trosili vesti, da so naši bivši odborniki SLS v občini pustili ogromne dolbove. Prosili so celo višje oblasti za dovoljenje, povišati obč. doklade, kar se jim pa ni posrečilo. Sedaj pa, ko se bližajo občinske volitve, imajo naenkrat občinskega denarja obilo, ter popravljajo ceste, seveda največ v agitacijske namene. Če je prejšnji odbor res pustil dolbove, kje ste pa denar sedaj našli? Ko so se prejšnji odborniki SLS trudili spraviti višjo postavko za ceste in proračun, ste bili »proti«, sedaj, ko ste zavratno prišli do občinskega denarja, pa hočete ž njim ljudem peska v oči natrositi. Toda varate se, dan obračuna se bliža in potem bodo te dajati odgovor!

Sv. Krištof nad Laškem. Tukajšnji gerentski sovet je v svoji seji dne 13. maja sklenil, povišati občinske doklade od 80 na 150% ter je na podlagi tega sklepa gerent zapisnik pri višji oblasti za dovoljenje povišanja. Za ta sejni zapisnik je bilo precej zanimanja ter smo občani v velikem številu tudi protestirali proti povišanju.

Sladka gora. (Naše gospodarske potrebe.) Potrebna je nam cesta od Sladke gore do ceste od Loč na Ponikvo, oziroma od Poljčan na Ponikvo. Tu so že svoj čas mislili graditi železnično progo, ki danes pelje od Grobelnega preko Šmarja na Slatino in Rogatec. Bila bi tudi bolj naravna in združena z manjšimi težkočami. Pa merodajni činitelji so se ozirali na druge, seveda tudi vpoštevanja vredne razlage in zgradili so jo tam, mi pa si moramo prizadovati, da dobimo vsaj cesto. Saj je vsakemu jasno, kakša dobrota je za kraj dobra cesta. Zemlja in hiše ob cesti imajo večjo vrednost, duševno obzorje se nehote poveča, blagostanje zraste, ljudje in živina trpijo manj, blago se ložje izvaja in dovaža itd. Vedimo pa, da nam ceste ne bodo začeli graditi naši državniki. Zato mora iti ta misel od spodaj. Sami moramo začeti in ko imamo nekaj pokazati, pa se obrniti na taka mesta za nadaljnjo podporo, ki so po ustavu postavljena v državi zato. Vedimo pa tudi, da cesta ne zraste čez noč, kakor gobe zrastejo trumoma čez noč, ampak je treba tu vstrajati, dasiravno ta cesta ne bo dolga. Druga gospodarska potreba, ki je s potrebo ceste v zvezi, je železniška postaja med Poljčanami in Ponikvo. Ta proga je dolga 16 km. Oblast je sicer že uvidela potrebo te postaje in dovolila postajališče pri Lipoglavi, pa pod takimi pogoji, da jih pri naših gospodarskih razmerah ne moremo sprejeti. Zato moramo na vseh shodihi, ki se vršijo v našem okraju, staviti resolucije, da se naj postajališče zgradi pod ugodnejšimi pogoji. Župani pa, katerih občine so za postajo zainteresirane, se prosijo, da naj to zahtevajo od državnega poslanca. Od tukaj se izvaja velika množina dobrega vina, lesa, živine itd., in čeravno sedaj tu skrajna ne bo blagovna postaja, vendar pa bodo prišli trgovci po kratki cesti v večjem številu sem, kakor pa tako daleč po ovinku. Te vrstice so pisane, da prešinja javno mnenje nas vse, ki imamo korist od teh podjetij, pa tudi one, katerim je dolžnost skrbeti za občni blagor. — Občan.

Pištanj. V »Kmetskem listu« z dne 22. julija t. l. si je neki dobro znani, samostojni zgagar privoščil tudi mojo malenkost. 1000 dinarjev dobiš, kakor hitro boš dokazal, da sem pri ogledovanju faroškega marofa kot bivši cerkevni ključar, le enkrat dobil v kuhinji tečen zajuterk. Ako pa tega ne dokazeš, te javno imenujem podlega lažnjivcu! Zakaj se skrivaš pod izmišljenim imenom, ako si resnicoljuben, na plan s pravim imenom! Kar se pa v istem dopisu zadnjega stavka tiče, ti pa odkrito povem, ako me je kdo česa prosil, sem mu pomagal, ako sem le mogel, ne oziraje se na politično pripadnost. Vrnil sem pa dolg z obrestmi sam, brez rubeža. Valentin Riba — morda Smola — pa se Ti primi za nos. — — Anton Lakošek.

Gospodarske vesti.

Ne pozabite, da se vršijo dne 15. in 16. t. m. v Ljutomeru velike kasačke dirke, razstava konj itd. Zanimanje za te prireditve je vsestransko in pričakovati je, da se jih udeležijo številni gostje in vseh krajev, osobito iz Slovenije. Železniške zveze so ugodne, vozila na dirkališče na razpolago; okreplila bodo pripravljena, tako da bode pre-skrbljeno za vse. Zato dne 15. in 16. vse v Ljutomer! — Posebno opozarjam na to, da odhaja dne 16. 8. posebni vlak proti Gornji Radgoni iz Ljutomera ob 21.50 uri. Posebni vlak proti Mariboru odhaja iz Ljutomera ob 21.05 ter prihaja v Ormož ob 22.05, kjer ima zvezo proti Čakovcu. V Pragersko prihaja ta vlak ob 23.28, kjer ima zvezo proti Zagrebu in Ljubljani ter dospe končno v Maribor ob 0.35.

Cebelarski shod pri Sv. Marjeti niže Ptuja se vrši dne 15. t. m. ob dveh popoldne pri cebeljniku g. Juriju Valentku v Cunkovcih, ne pa dne 16. t. m., kakor je objavljeno v »Cebeljaru«. Ta spremembu je namreč zaradi občnega zvora Čebelarskega društva za Slovenijo, ki se vrši dne 16. t. m.

Podružnica Sadjarskega in vrtinarskega društva Ljutomer priredi na Vnebovzetje, t. j. dne 15. t. m., po rani sv. maši ob pol osmih v drevesnici narodne šole tečaj za jesensko cepljenje (okuliranje). Vabijo se vsi člani in prijatelji sadjereje, posestniki in mladini!

Mariiborski trg dne 8. avgusta 1925. Čeravno vročina že močno pritsika, je vseeno prišlo 10 slaninarjev na trg, kjer so prodajali svinjino po 20 do 25 din., slanino po 25 din., na debelo pa po 21 din., in drob po 15 do 20 din. 1 kg; domaći mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 15 din., teletino po 12.50 do 17.50 din., svinjino po 20 do 25 din., klobase po 25 do 35 din., prekajeno meso po 30 do 40 din., svinjska pljuča po 15 din. in drob po 7 do 15 din. 1 kg. — Perutnina in druge domače živali: Teh je bilo čez 1000 komadov in so se prodajali piščanci po 12 do 25 din., večji po 25 do 75 din. par, kokoši po 25 do 60 din., goske, race in purani mladi in stari po 30 do 120 din. komad, domaći zajčki po 8 do 40 din., kozlički po 40 do 100 din., ovce po 125 din., kanarčki samci 100 din., samice 30 do 40 din., grlice 35 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice: Tega vsega je bilo okoli 100 vozov. Krompir se je prodajal po 4.50 do 6 din. mernik (7 1/2 kg), oziroma po 1.50 do 2.50 kg., česen po 4 do 5 din., čebula po 1.50 do 4 din. venec, solata po 2 do 3 din. kg, glavnata po 0.50 do 1.50 din., ohrov in ohrovna repa 1 do 1.50 din., zeljnate glave 1.50 do 4 din., karfijol po 2 do 10 din. komad, stročji fižol (pasulji) 4 do 6 din. kg, kumarice 0.25 do 1.50 din. komad, graničničen 6 do 7 din. liter, jajca 1 do 1.25 din. komad, trapistovski sir 25 din. kg, mleko 2.50 do 3 din.

maslino olje 22 do 25 din., bučno olje 16 do 18 din. kg, maslo 40 din., kuhano maslo 54 din. kg, jabolka in hruške 3 do 7 din., češljje 3 do 5 din., ringloti 2 do 4 din., breskve 25 do 25 din., marelice 16 do 18 din., smokve 15 din., grozdje 18 din. kg, balancane 2 do 4 din., buče 2 do 5 din., melone 5 do 15 din. komad, jagode 12 do 14 din., borovnice 2 do 2.50 din., maline 8 do 10 din. liter. Cvetlice 0.50 do 7 din., cvetlice v lončih 10 do 62.50 din. komad. — Lončena in lesena roba 0.50 do 150 din. komad, lesene grabežje 20 do 25 din., brezove metle 2 do 5 din., sodčki 75 do 125 din. komad. — Seno in slamo: V sredo, dne 5. t. m., sta bila radi deževnega vremena samo 2 voza na trgu, v soboto pa so kmjetje pripeljali 8 vozov sena in 10 vozov slame na trg. Cene so bile za seno 45 do 75 din., za slamo pa 25 do 37.50 din. za 100 kg, oziroma 2 din. za snop. Seno in slamo kupuje sedaj večji del vojaštva.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 11. avgusta 1925. Prignalno se je 25 konj, 21 bikov, 224 volov, 379 krav in 15 telet, skupaj 664 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 9 do 9.50 din., poldebeli voli 7 do 7.75 din., plemenski voli 5.50 do 6 din., biki za klanje 6.25 do 7.75, klavne krave debele 6 do 6.75 din., plemenske krave 4.50 do 6 din., krave za klobasarje 3 do 4 din., molzne krave 5.75 do 7 din., breje krave 5.75 do 7 din., mlada živila 7.25 do 8 din., teleta 11.25 din. Prodalo se je 420 glav, od teh za izvoz 192 v Avstrijo, 30 v Italijo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. 8. 1925 se je pripeljalo 230 svinj in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov starci 85 do 120 din., 7 do 9 tednov starci 150 do 220 din., 3 do 4 meseca 250 do 300 din., 5 do 7 meseca 350 do 450 din., 8 do 10 meseca 600 do 720 din., 1 leto 750 do 850 din., 1 kg žive teže 12 do 14.50 din., 1 kg mrtve teže 15 do 17.50 din. Prodalo se je 131 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 10—19 D. Teleče meso 12.50—19. Svinjsko meso sveže 15—25.

Jabolka vseh vrst in množin kupi Franjo Rudl, sadni izvoz, Pesnica pri Mariboru.

ZITNI TRG.

šetev je sedaj že povsod končana; na podih pojedajo ceipi in mlatilnice in drobijo iz klasja zlata pšenična zrna. Z letošnjo žetvijo smo v Sloveniji in sploh v celi državi lahko popolnoma zadovoljni. Pšenica, ječmen in rž so obrodile povsod dobro, obeta se nam pa še naravnost izvrsten pridelek koruze. Dasiravno je slab vreme zlasti med žetvijo nagajalo, se je pospravilo žito v shrambe brez večjih nezgod. Edino v krajih, katere je obiskala toča in nevihta, je bila žetev žalostna. In takih krajev je letos v Sloveniji mnogo, kajti malokatero leto so nam poročali o tako številnih in hudih nevihtah s točo, kot je letos obiskala naše kraje. A naši ljudje ne obupajo, če tudi jih je toča hudo oškodovala. Z požrtvovalnostjo sosedov in dobrih ljudi tudi oni ne bodo stradali. Saj se nam obeta še dobra letina ostalih poljskih pridelekov, katerim vremenske nezgode niso toliko škodovale.

Zita smo v Sloveniji toliko prideleli, da ga ne bo treba kupovati in uvažati iz Banata že v prvih zimskih mesecih, kakor lansko leto. Žito, zlasti pšenica, je skoro v vseh krajih prvovrstna. Izborna žetev je bila tudi v Slavoniji, nekoliko slabša pa v Banatu. Žito v teh krajih je letos slabše (akovosti, kot je bilo lani ter tehta pri hektolitru povprečno za 1 kg manj, nego lansko leto. V Banatu in Slavoniji je za časa žetve in mlatve deževalo in radi tega novomlačeno žito še ni sposobno za trgovino, ker je preveč vlažno.

Iz ostalih evropskih držav prihajajo poročila o enako ugodni žetvi, kakor pri nas. Madžarska in Rumunija, Nemčija, Čehoslovaška in Francija imajo letos dobro srednjo žetev, katera jih bo za nekaj časa osvobodila tujega uvoza. Izborna žetev je bila v Bolgariji in ta država bi nam na evropskem trgu lahko občutno konkurirala, če ji ne bi žalostne notranje razmere ovirale zunanjega trgovino in izvoz. Iz Rusije prihajajo poročila o naravnost rekordni žetvi, toda te vesti so najbrž pretirane, ker se ruska pšenica še na nobenem trgu ne ponuja. Najbržje si je hotela Rusija z vestmi o dobri žetvi pridobiti v inozemstvu večji kredit.

Položaj na našem žitnem tržišču je še nejasen. Stalne cene še niso ugotovljene in to trgovino silno

Hrvatska pšenica je radi slabše kakovosti cenejša ter se nudi po 2.50 din. franko Zagreb. V Ljubljani se prodaja bačka pšenica po 3.20 din.

Koruzo se prodaja franko nakladalna postaja po 1.85 do 1.95 din. 1 kg. Trgovina je neznačna, ker so dovozi malenkostni in kupci čakajo na znižanje cene, katero bo vsled obilnega pridelka nove koruze moralno slediti.

Tudi promet z moko je slab. Cena se je toliko znižala, da je domače blago izpodrinilo slabješo amerikansko in italijansko moko. Prodaja se sedaj nularica na veliko po 5.10 do 5.20 din. 1 kg. V trgovini na malo je tudi cena nekoliko nazadovala.

O ves bosanski se prodaja v Sloveniji po 2.10 din. za 1 kg.

Je čem en nudijo v Novem Sadu po 200 din. za 100 kilogramov.

Spošlošno bo trgovina še v mesecu avgustu neznačna. Živahnejša postane šele v septembru.

Hmeljarjem! Člani Hmeljarskega društva za Slovenijo so dobili te dni vabilo na izvanredno glavno skupščino, ki se bo vršila dne 15. t. m., ob dveh popoldne v Roblekovih dvorani v Žalcu. Razpravljalno se bo o legitimacijah za hmeljske nabiralce in o njih mezdi, o predprodaji hmelja, o tržnih poročilih, o bolezni, ki se je pokazala na pozrem hmelju itd. Dne 11. t. m. pride namreč iz Zagreba univerzitetni profesor g. dr. Skorč v Žalec, da prouči na licu mesta bolezen poznega hmelja. Z ozirom na velevažnost dneva nega reda pričakuje društveno vodstvo prav obilno udeležbo!

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 54.80–55.40 din., italijanska lira 2.02–2.05 din., francoski frank 2.60 din., čehoslovaška krona 1.64–1.66 din., nemška marka 13.20–13.30 din., avstrijski šiling 7.80–7.90 din., angleški funt 270 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.25 centimov.

Razne novice.

Obleke ruske carske rodbine na javni dražbi. Iz Rige poročajo, da namerava sovjetska vlada na javni dražbi prodati vso obleko umorjene ruske carske rodbine. Obleko so doslej hranili v Petrogradu. Za dražbo vlada veliko zanimanje med antikvarji in zbiralci, pa tudi zastopniki raznih vladarskih hiš so se že oglasili, da bi radi kupili kakšno posmink. Prodali bodo nad 100 večernih in plesnih oblek carice in nad 2000 strežniških uniform.

103 leta je doživel Italijan Cetere Scarinci. Oblasti in semeščani so mu čestitali in je rekel, da želi in upa še na mnoga nadaljnja leta.

Strahote zračne vojne. Če bi danes izbruhnila vojna, bi bilo baje že samo francoska zračna brodovje v stanu, na enem samem poletu obsuti sovražnikovo državo skoro 100.000 kg razstreliva. In če bi se to ponajlalo vsak dan! Država, ki bi se s svojimi zračnimi silami ne mogla ubraniči sovražnika, bi se morala udati na milost in nemilost. Saj bi bila kmalu vsa opustošena; zeleznice bi bile razdrte in bi ne bilo mogoče prevažati čet, ne orožja in ne hrane; pristanišča bi bila kmalu uničena in ladje same izpostavljene napadom iz zraka. V tej vojski prihodnjosti bi ne bilo zaledja, ampak vse bi bila ena sama — vroča fronta.

Dobri davkoplačevalci. Leta 1923 je bilo v Združenih državah Severne Amerike 86 bogatašev, ki so plačali vsak nad 1 milijon dolarjev dohodninskega davka. Skupno so plačali 135,788.475 dolarjev.

Jezero izginilo. V državi Minesoti v Združenih državah Severne Amerike je naglo izginilo jezero Bas. Bilo je dve milji dolgo in miljo široko. Voda je pričela padati in v nekaj dneh je bilo konec jezera. Zadnji ostanki so se izgubili čez noč. Ostalo je na tisoče rib, katerih je mnogo segnilo, ker ni bilo mogoče vseh tako hitro pobrati.

Od snažilca čevljev do milijonarja. V Springfieldu, Massachusetts (Severna Amerika), je neki Vittorio Salustri, ki je skoropoplen alfabet in si je služil svoj kruh s skromnim poslom snaženja čevljev, postal v kratkem čas milijonar; srečno je špekuliral z italijansko liro. Opazil je namreč, da je dobivala springfieldska banka tečaj iz Bostonia in sicer po pošti. Tudi on si je dal vsako jutro sporočiti tečaj lire brzjavno in tako je bil vedno na dobrem za nekaj ur, ki jih je potem izrabil s tem, da je po vsakokratnem položaju kupoval ali prodajal. In tako je v kratkem kot milijonar mogel vreči čistilo in ščetke v kot in plodonosno ter varno naložiti svoj denar v neko agrarno podjetje.

Upravnštvo opetovano opozarja, da odgovarja na razna vprašanja le takrat, ko je priložena poštnina za odgovor. Dalje prosimo, da pri vprašanjih navedete številko oglasa, s čemer je delo jako olajšano!

Majbolje in najvarnejše naložite svoj denar pri Okrajni posojilnici v Ljutomeru.

ki obrestuje kraljine vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

MALA OZNANILA.

POZOR!

Zelo ugodno se proda:

1. Popolnoma moderno zidana velika enonadstropna hiša z velikim trgovskim lokalom in 2 ročnima skladisci ma v Loki pri Zidanem mostu v sredini vasi, tik postaje, z velikim vrtom, hlevi in drugimi gospodarskimi poslopji. Trgovina že več let dobro vpeljana.

2. Na križišču velikih cest, komaj par korakov od velike železniške postaje ob Dravi, zelo velika, zidana in dobro idoča restavracija z drugimi poslopji, kakor ledencico itd. ter vrtom ja goste, in zemljišča.

3. V večjem mestu v Sloveniji ob Dravi zidana enodružinska hiša s 5 sobami ter ograjenim zelenjadnim vrtom.

4. Ravno v istem mestu tri-nadstropna hiša s trgovskimi lokalimi in vrtom.

5. V bližini Gor. Radgona grajskično, docela arondirano posestvo z gradicem in drugimi stavbami; od tega se odpadajo tudi posamezni deli po 8 do 30 ali več oralov s poslopji.

6. V Hočah blizu Maribora ob cesti, kakih 13 minut od postaje Hoče velika hiša, žaga in mlin z vsemi gospodarskimi poslopji z njivami, travniki, gozdovi, sadosnoscni in dr. Vsa poslopja v dobrem stanju.

7. Eno uro od Ptuja kakih 7 oralov zemljišča in vsa poslopja.

8. V okraju Gor. Radgona posestvo kakih 2–3 orale s poslopji, ob cesti a na manjšem, oz. zelo malem hribčku.

9. Blizu Sv. Lenarta v Slovenskem gradu kakih 2 in pol oralna mereča posestvo s poslopji.

10. Pri Sv. Jurju blizu Maribora kakih 9 oralov obsegajoče posestvo, ki je docela arondirano, s poslopji.

11. V kraju Podboč prav blizu Poljčan in kakih 13 minut od te postaje posestvo, ki meri ca 4 do 5 oralov s poslopji.

12. V Brezovcu v Halozah posestvo s poslopji. Vse meri ca 10 oralov in med temi je vinograda za 2 orala, ki je izbrana zasajen in obdelan ter rodoviten.

13. Blizu Maribora posestvo kakih 15 oralov s hišo, hlevom svinjakom, prešo in dr.

Tozadevna natančna pojasnila daje interesentom t. j. kupec oblastno koncesjonirana posredovalnica za promet z zemljišči v Gor. Radgoni.

Prodaja se čisto nov težki voz, pripraven za les voziti. Vpraša se pri Fran Jakopič, Maribor, pošta Dol pri Hrastniku.

961 3–1

Malo posestvo na prodaj: hiša gospodarsko poslopje, sadosnoscni in pet plugov zemlje, cisto bližu kolodvora. Več pošte, gostilničar na Gorici, pošta

Križevci pri Ljutomeru. 946

Mala družinska hiša v Nasipni ulici 6, Pobrežje se proda

za 75.000 D. 947 2–1

Majhna hiša v Zrkovčih 76 pri Mariboru se proda. 948

Kupim boljše posestvo v mariborski ali celjski okolici

v velikosti 8–20 oralov. Pogoji,

da posestvo v enem kosu, da

hiša dobro ohranjena, z vsaj

3 sobami in pritiklinami, v le-

pi legi in ne preoddaljena od

postaje. Ponudbe z podrob-

nim opisom in navedivo pro-

dajne cene na: Ivan Jurca v

Ljubljani, Miklošičeva cesta

st. 6-II. 958

Pruda se posestvo, ležeče pol

ure ob mesta Ptuj, obstoječe z

2 gospodarskih poslopji, z be-

toniranimi hlevi, klemti in

vsemi shrambami. Zemlje pri-

bližno 8 in pol oralna s kras-

nim sadosnoscni in njivo.

Natančnejše se pozive pri Ma-

riku Murku, posestnici v Iresiju

17, pri Ptaju. 952

Pruda se posestvo, ležeče pol

ure mesta Ptuj, obstoječe z

2 gospodarskih poslopji, z be-

toniranimi hlevi, klemti in

vsemi shrambami. Zemlje pri-

bližno 8 in pol oralna s kras-

nim sadosnoscni in njivo.

Natančnejše se pozive pri Ma-

riku Murku, posestnici v Iresiju

17, pri Ptaju. 952

Pruda se posestvo, ležeče pol

ure mesta Ptuj, obstoječe z

2 gospodarskih poslopji, z be-

toniranimi hlevi, klemti in

vsemi shrambami. Zemlje pri-

bližno 8 in pol oralna s kras-

nim sadosnoscni in njivo.

Natančnejše se pozive pri Ma-

riku Murku, posestnici v Iresiju

17, pri Ptaju. 952

Razglas

Radi družinskih razmer se proda na prostovoljni javni dražbi popolnoma nova trgovska hiša s čednimi, prostornimi stanovanji in obsežnim zelenjadnim vrtom, 3 minute od postajališča Loka pri Zidanem mostu in 5 km od železniškega križišča Zidanmost, je blizu cerkve, ob cesti, dovoz z vseh krajev lep. Dražba se vrši pri občinskem uradu Loka pri Zidanem mostu dne 31. avgusta 1925, ob 9. uri dopoldne, kjer se tudi izvijejo vse pogoji in dajo pojasnila. Izkljuna cena je 200.000 dinarjev.

966

Vabilo

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Piljštanju r. z. z. n. z.

ki se vrši v nedeljo, dne 16. avgusta 1925, po prvi maši v uradnih prostorih z naslednjim sporedom:

- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
- Volitev po 1 ura v načelstvo in nadzorstvo.
- Čitanje revizijskega zapisnika za leto 1924.
- Slučajnosti.

953

Načelstvo.

Posojilnica v Slatini

vabi svoje člane

na redni letni občni zbor

v nedeljo, dne 23. avgusta 1925 v Čitalnico pri Sv. Križu popoldne ob 5. uri, pri nezadostnem številu zborovalcev pol ure pozneje z sledečim sporedom:

- Poročilo načelstva in pregledovalca računov.
- Potrditev računa za leto 1924.
- Razdelitev čistega dobitka.
- Poročilo o reviziji.
- Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
- Slučajnosti.

955

Načelstvo.

Cenjeno občinstvo, pozor!

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da je dne 1. julija 1925 poteklo 30 let, odkar sem otvoril svojo trgovino z mešanim blagom v Ptaju.

Kakor sem do zdaj vedno stremel, svoje ceni, odjemalce postreči po najnižjih dnevnih cenah le s prvoravnim blagom, tako bom to tudi v bodoče storil.

Vsem svojim dosedanjim odjemalcem izrekam tem potom za načljenjeno mi zaupanje iskreno

O REJI DOMAČIH ZAJCEV.

Krmiljenje.

Poleg navedenega naj velja pri zelenem krmiljenju sledeče pravilo: zeleno krmlo je pokladati je takrat, ko ni mokra. Od dežja, rose in slane namočeno zelenje se mora prej osušiti, ker bi se sicer pojavile lahko škodljive posledice. Za vsakega zajéjereca vrlo važno je tudi predelovanje solnčnic, katerih listje in zrnje je za kunce prava slaščica. Solnčnično seme nam dobro služi tudi za pitanje perutnine in pridobivanje olja.

Plemenitev in negovanje kuncev.

Večkrat se kdo odloči za rejo koncev, pa ne ve, koliko in kakšne živali si naj kupi za začetek. Kdor ima malo zemlje, ravna najboljše, če začne z rejo zajec v malem, recimo z enim zajcem in 4–5 zajkami, kajti rentabilnost zajéjereje obstoji v tem, da živali preživimo z domačo travo, plevelom, krompirjevimi olupki, kuhinjskimi odpadki, senom in ovsem in ne z dragimi kupljenimi krmili. Ako si nabavi posestnik malega vrta preveč zajcev naenkrat, mu utegne lepega dne zmanjkati potrebne krme zlasti, če so zajke povrgle obilen zarod, ne glede na to, da mu manjkajo še potrebne izkušnje za rejo kuncev v velikem obsegu.

Vsak začetnik naj začne z malimi in srednjimi ali srednje težkimi pasmami. Šele pozneje se lahko loti velikih, težkih pasem. Znano je namreč, da so živali manjših pasem veliko bolj odporne proti boleznim in da je z njimi manj truda, kot s težkimi pasmami. Veliko posestnikov, ki so začeli z rejo velikih pasem (belgijski orjak, modri dunajčan) je pozneje zajéjerejo opustilo in to ponaveč zategadelj, ker so doživelvi neuspehe vsled strokovnega neznanja, priročnosti in vaje. Da človek ne zajde v to zmoto, je najbolje, ako se odloči za rejo srebrecev ali holandcev, ki so sicer manjši, a zato neobčutljivi in se hitro plode. Rejo francoskega mrkača, belgijskega orjaka itd. naj prepusti začetnik starim, izkušenim zajéjercem.

Z ozirom na številčno razmerje samcev in samic pomnimo, da zadostuje en samec za sedem samic. Kjer je v enem kraju več manjših zajéjerejev, bi bilo priporočati, da si skupaj nabavijo primerno število samcev. Začetniki store dobro, ako sprva rede samo eno pasmo in rajši to dobro spoznajo, kajti reja več pasem obenem je zelo težavna.

Razlikujemo štiri načine reje, in sicer: športno rejo ali rejo za zabavo, izključno pasemske rejo, rejo samo koristnih pasem in rejo živali za zakol.

(Konec.)

Proti škodljivcem
na hmelju

je tobačni izvleček z mazavim milom. Z navodilom vred se dobri v drogeriji Sanitas v Celju. 834 10—1

Majar se sprejme s 4 do 5 delavskimi močmi. Vpraša se: občinski urad Lajtersberg. 921 2—1

Močen in zmožen učenec se sprejme v mizarstvu, Krekova ulica 18. 872 2—1

Velika enonadstropna hiša z gostilno, s posebnim poslopjem, s klavnicno, pralnicno in hlevi, ter lepim obširnim vrtom za zelenjavno, na prometni cesti, blizu koroškega kolodvora v Mariboru, je radi starosti lastnika na prodaj za 375.000 D. V hiši je sedem stanovanj, trgovina z mešanim blagom, brivnica, mesarna, dobroohranjen klavniški in gostilniški inventar ter razne druge pritikline. Kupina se plača po dogovoru. Samo za resne reflektante. Vprašati je v gostilni Žnudrl v Mariboru, Frankopanova ulica 11. 872 2—1

ZAHVALA.

Povodom briske izgube naše ljubljene, nepozabne mamice, ozir, babice

Helene Paulič vdov. Šlaus, p. d. Kogler
veleposestnice v Recenjaku,

ki je bila prepeljana iz ljubljanske bolnice, s tem potom najpršršnejše zahvaljujemo vsem, ki so ji v njeni težki bolezni bili velikodušno na pomoč. Zahvalimo se č. gg. duhovnikom za njih trud in prijaznost ob grobu, cenjenim pevcem za ginaljive žalostinke. Zahvaljujemo se vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov in končno vsem, ki so jo tako mnogoštevilno spremili k zadnjemu počitku.

Sv. Lovrenc na Poh., Selnica ob Dr., 23. jul. 1925.

938 Zaljuboča rodbina Kogler—Ilgo.

Inserirajte!

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

GRAZER MESSE 1925

GRAŠKI SEJEM

od 29. avgusta do 6. septembra
-5% znižane vozne cene.

Kameno sol

za živino (lizat) in zapet v zalogi, ter priporoča špecijske in gospodarske potrebuščine

F. Sorko, nasl. Alojz Ploj
941 MARIBOR, Vodnikov trg 1. 2-1

Dobre, plačila zmožne zastopnike

za spečevanje pravvrstne Laporit- zidne in strešne opeke
išče na vse veče kraje 858

Lajteršberška opekarna

pri Mariboru.

!! Vinogradniki pozor !!

Proda se po nizki ceni nova stiskalnica za grozdje in sadje iz hrastovega lesa, z novim košem, in mlinom za mečkanje, čisto neodvisna in se lahko polnoma na prostem postavi. Cena po dogovoru; na ogled pri

G. Kobale, Slov. Bistrica.

Somišljeniki inserirajte!

Denar naložite

na najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Vozni red

veljaven od dne 5. junija 1925, je izšel ter se dobiva v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

Naznanilo.

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu vladno naznani, da sem otvoril s 1. julijem 1925 pod mojim imenom

Pavle Dostal

manufakturno trgovino

katera že obstaja nad 100 let v Ptaju na Slovenskem trgu št. 15, v kateri so preje obratovali gg. Eckl, Kotowitz, Schramke in Macun.

Opozarjam p. n. občinstvo na popoloma novo sortirano pravvrstno zalogu, katero si vsakdo lahko ogleda, ne da bi moral kaj kupiti.

Zagotavljam izredno nizke cene, kakor tudi solidno postrežbo. Za obilen obisk se priporoča

Pavle Dostal, Ptuj

919 Slovenski trg 15. 2-1

Vsak dan sveže

goveje meso

po 12. 15 in 17.50 din. 1 kg, kakor vse vrste mesa, svinjetina, teletina itd., dalje vse vrste prekajenega mesa, kakor šunke, klobase vseh vrst. Dnevno sveže

mleto meso

pri

Tovarni klobas in mesnatih izdelkov

R. WELLE

Filijalka: Maribor, Gosposka ulica 23.

la PORTLANDCEMENT

v sodih po 190 kg in 200 kg, in v jut vrečah po 50 kg

v vsaki množini po tovarniški ceni priporoča v nakup

TOVARNA CEMENTA ZIDANIMOST.

Priporoča se
Tiskarna sv. Cirila v Mariooru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobę (Korpu). Da ustreže ljudem, jih je oskrbi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledenih cnah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm velik po 1700 D.

Stenski križi

z lesenou podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, naj kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Prisolcu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga, kar: suknja za moške, volneno za ženske, hlačevino, tiskovino, baržum, barhent, belo platno, rujava platno, nogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cesir in plavo platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati — Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik

Glavní trg 9 Celje Glavní trg 9

Postrežba točnal

Mera obifal

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadruži z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri Belem volcu)

kjer je najbolj varno naložen in se najviše obrestuje. - Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Zadružna gospodarska banka d. d., Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandroya cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu:

Pooblaščeni prodajalec sreček državne razr. loterije.